

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

J E L E N T É S

a Heves Megyei Önkormányzat pénzügyi helyzetének
ellenőrzéséről (43/2)

1161

2011. december

Számvevői Iroda

Iktatószám: V-3017-17/2011.

Témaszám: 1015

Vizsgálat-azonosító szám: V056009

Az ellenőrzést felügyelte:

Dr. Varga Sándor

számvevő igazgató-helyettes

Az ellenőrzést vezette:

Renkó Zsuzsanna

számvevő tanácsos

Az ellenőrzést végezték:

Bocsi Sándor

számvevő tanácsos

Batkiné Vas Anna

számvevő tanácsos

Luhály Matild

számvevő

A témához kapcsolódó eddig készített számvevőszéki jelentések:

címe

sorszám

Jelentés a Heves Megyei Önkormányzat gazdálkodási rendszerének
2009. évi átfogó ellenőrzéséről

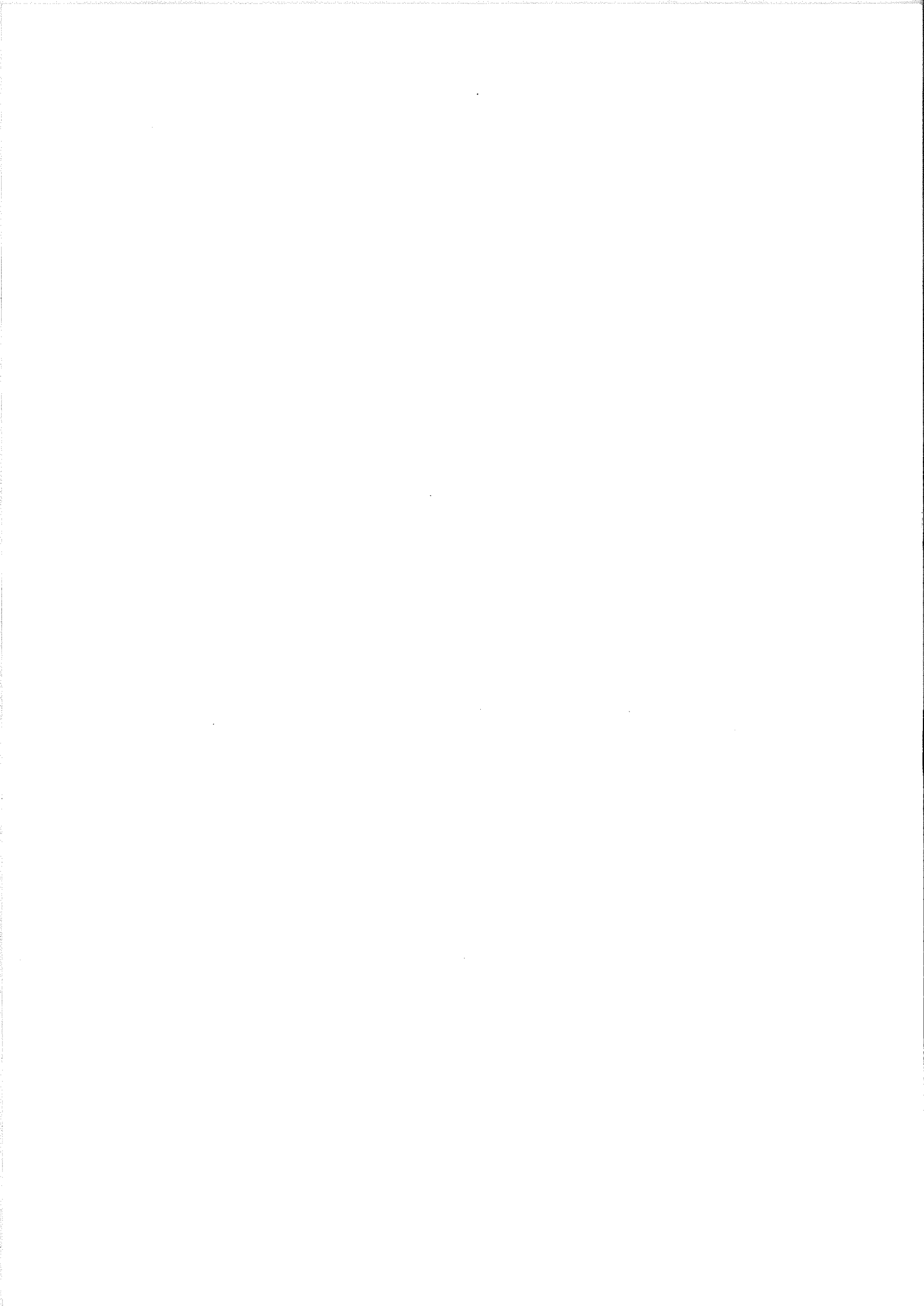
0938

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	5
I. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK	12
II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK	17
1. Az Önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatai	17
2. A pénzügyi egyensúlyi helyzet	21
2.1. A működési és felhalmozási egyensúly	23
2.2. Az Önkormányzat bevételei	27
2.3. Az Önkormányzat kiadásai	30
3. Kötelezettségek bemutatása	35
3.1. A pénzintézetek felé fennálló kötelezettségek	35
3.2. Szállítók felé fennálló kötelezettségek	43
4. A pénzügyi egyensúly megteremtése érdekében hozott intézkedések	46
5. A helyi önkormányzatok gazdálkodási rendszerének 2009. évi ellenőrzése során a pénzügyi egyensúly javítására tett szabályszerűségi és célszerűségi javaslatok hasznosulása	50

MELLÉKLETEK

1. számú melléklet	Működési és felhalmozási hiány/többlet az Önkormányzat rendeleteiben
2/a. számú melléklet	Az Önkormányzat CLF módszer szerint besorolt bevételei és kiadásai 2007-2010 között
2/b. számú melléklet	Az Önkormányzat bevételeinek és kiadásainak, adósságszolgálatának alakulása 2007-2010 között
3. számú melléklet	Az Önkormányzat 2007-2010. években megvalósított, illetve 2010. december 31-én fennálló fejlesztési feladatokhoz kapcsolódó kötelezettségeinek összegzése
4. számú melléklet	Heves Megyei Közgyűlés elnökének észrevétele
5. számú melléklet	Heves Megyei Közgyűlés elnökének észrevételére adott válasz

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

Törvények

Áht.	az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény
ÁSZ tv.	az Állami Számvevőszékről szóló 1989. évi XXXVIII. törvény (2011. július 1-jétől az Állami Számvevőszékről szóló 2011. LXVI. törvény)
Htv.	a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény
Ötv.	a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény
Ptk.	a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény
1996. évi XXV. tv.	a helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárásáról szóló 1996. évi XXV. törvény

Rendeletek

2007. évi zárszámadási rendelet	10/2008.(IV. 25.) HMÖ rendelet a Megyei Önkormányzat és intézményei 2007. évi gazdálkodásáról
2008. évi zárszámadási rendelet	8/2009.(IV. 24.) HMÖ rendelet a Megyei Önkormányzat és intézményei 2008. évi gazdálkodásáról
2009. évi zárszámadási rendelet	9/2010. (V. 07.) HMÖ rendelet a Heves Megyei Önkormányzat és intézményei 2009. évi gazdálkodásáról
2010. évi zárszámadási rendelet	10/2011. (IV. 29.) HMÖ rendelet a Heves Megyei Önkormányzat és intézményei 2010. évi gazdálkodásáról
2011. évi költségvetési rendelet	7/2011. (II. 25.) HMÖ rendelet a Heves Megyei Önkormányzat 2011. évi költségvetéséről

Szórövidítések

APEH	Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal
ÁSZ	Állami Számvevőszék
BM	Belügyminisztérium
EDP hiány/egyenleg	uniós módszertan szerinti maastrichti kritériumoknak megfelelő számítás szerinti hiány/egyenleg
Elnök	Heves Megyei Önkormányzat közgyűlésének elnöke
EU	Európai Unió
Főjegyző	Heves Megyei Önkormányzat Közgyűlési Hivatalának főjegyzője
Gazdasági Program	Heves Megyei Önkormányzat 2007-2010. évekre vonatkozó Gazdasági Programja
GDP	bruttó hazai termék
Hivatal	Heves Megyei Önkormányzati Hivatal
HMÖ	Heves Megyei Önkormányzat
Illetékhivatal	Heves Megyei Illetékhivatal
Kórház	Heves Megyei Önkormányzat Markhot Ferenc Megyei Kórház-Rendelőintézete
Kórház Nonprofit Kft.	Markhot Ferenc Kórház Egészségügyi Szolgáltató Nonprofit Kiemelkedően Közhasznú Kft.

Közgyűlés	Heves Megyei Közgyűlés
KSH	Központi Statisztikai Hivatal
NGM	Nemzetgazdasági Minisztérium
OEP	Országos Egészségbiztosítási Pénztár
Önkormányzat	Heves Megyei Önkormányzat
PPP konstrukció	Public Private Partnership (Partnerségi együttműködés közfeladatok ellátására a magánszektor bevonásával)
szja	személyi jövedelemadó

JELENTÉS

a Heves Megyei Önkormányzat pénzügyi helyzetének ellenőrzéséről

BEVEZETÉS

Az Állami Számvevőszék 2011. évtől érvényes stratégiája új irányt szabott a helyi önkormányzatok gazdálkodásának ellenőrzésében is. Az ÁSZ – küldetése és jövőképe szerint – szilárd szakmai alapokra támaszkodva értékteremtő ellenőrzéseivel és helyzetelemzéseivel az államháztartás egészében, így a helyi önkormányzati alrendszerben is elő kívánja segíteni a közpénzek és a közvagyon szabályos, gazdaságos, hatékony és eredményes hasznosítását. E folyamat részeként – a 2010. évi államháztartási hiány alakulásának összetevőire is figyelemmel – megkezdődött az önkormányzati alrendszer pénzügyi helyzetelemzése.

Az NGM 2011 áprilisában közzétett adatai szerint¹ a 2010. évi 1036,2 milliárd Ft összegű, 3,8%-os EDP (maastrichti kritériumok szerinti, Túlzott Hiány Eljárás keretében kimutatott) hiánycél nem volt tartható, az önkormányzati alrendszer tervezett meghaladó hiánya miatt a GDP arányában kifejezett államháztartási hiány 4,2%-ra emelkedett.

Az önkormányzatok költségvetési jelentése szerint 2010. első három negyedév végén az önkormányzati alrendszer pénzforgalmi hiánya 97 milliárd Ft volt a tervezett éves mérték 51%-át érte el. Bár az elmúlt években kiugróan magas hiány halmozódott fel az utolsó negyedévben, a 97 milliárd Ft-os szeptember végi hiány nem indokolta az önkormányzati alrendszer 190 milliárd Ft-ra becsült éves hiányának felülvizsgálatát. A tervezett hiány túllépése, az utolsó negyedévi 150 milliárd Ft-os pénzforgalmi hiány nem volt reálisan feltételezhető. A helyi önkormányzatok januári gyorsjelentése szerint a pénzforgalmi hiány 247,7 milliárd Ft-ot tett ki. A tervezettnél nagyobb önkormányzati pénzforgalmi hiány kialakulásában – az NGM által az éves költségvetési beszámoló elkészítéséhez kiadott tájékoztató szerint – az iparűzési adó elmaradása, a gépjárműadó, az illetékek és más bevételek tervezettnél alacsonyabb összegben teljesülése volt a meghatározó.

¹ NGM Tájékoztató Magyarország Strukturális Reformprogramjának végrehajtásáról (2011. április 1). A Tájékoztató évente két alkalommal – április és október hónapban – jelenik meg.

A megyei önkormányzatok kötelező feladatellátását többlépcsős törvényi előírások határozzák meg. A feladatokra vonatkozó szabályozás első szintjét az Ötv.², a második szintet a hatásköri³, a harmadik szintet a további ágazati, szakmai törvények (egyebek mellett az oktatási, egészségügyi, szociális) adják.

A megyei önkormányzatok a feladatellátás és a központi forráselosztás tekintetében sajátos helyet foglalnak el a helyi önkormányzati rendszerben. A megyei önkormányzat **kötelező feladatainak** egy része – így a megyében lévő természeti és társadalmi muzeális emlékek, a történeti iratok gyűjtése, őrzése, tudományos feldolgozása, a megyei könyvtári szolgáltatás, a pedagógiai és közművelődési szakmai tanácsadás és szolgáltatás, a megyei testnevelési és sportszervezési feladatellátás, a gyermek- és ifjúsági jogok érvényesítése, a gyermekvédelmi- és szociális szakellátás – az **Ötv-ből** közvetlenül levezethető kötelezettség.

A középiskolai, szakiskolai, és kollégiumi ellátás, a fogyatékos gyermekek oktatása, nevelése, gondozása az **ágazati törvény** szerint a megyei önkormányzat kötelező feladata. Azonban, ha a települési önkormányzat lát el ilyen feladatot, és arról lemond, a megyei önkormányzatnak a feladatot át kell vennie. Így a megyei önkormányzatok által ellátandó kötelező közszolgáltatások ellátásának mértékére a települési önkormányzatok döntései jelentősen kihatnak.

Az alapellátást meghaladó egészségügyi szakellátás biztosítása akkor képezi a megyei önkormányzat feladatát, ha az önkormányzati vagyon kialakításáról szóló törvényben⁴ a feladat ellátásához szükséges vagyont az önkormányzat a tulajdonába kapta.

Az **önként vállalt** feladat ellátására – mivel annak vállalása a kötelező feladatok ellátását nem veszélyeztetheti – a kötelező közszolgáltatások mértékének alakulása lényegi hatással van.

A feladat és hatáskör telepítés sajátosságai mellett a megyei önkormányzatok kialakított forrásszerkezete, a központi költségvetéstől való erőteljes függősége is determinálja az önkormányzatok feladatellátásra vonatkozó döntéseit.

A 2007-2010. években az önkormányzati feladatok ellátásának keretet biztosító **forrásszabályozás** – ennek részeként az illetékbevételeiből és a személyi jövedelemadóból való részesedés szabályai – a megyei önkormányzatok vonatkozásában nem változtak:

- A megyei önkormányzatok saját bevételein belül az **illetékbevételek** döntően az ingatlanpiac stagnálása, majd visszaesése, és egyes illetékkedvezmények bevezetése következtében – megyénként differenciált mértékben ugyan, de – 2010-re általánosan visszaestek. A **2010. évben** befolyt

² Ötv. 69-70. §-ai

³ a Htv.

⁴ Az egyes állami tulajdonban lévő vagyontárgyak önkormányzatok tulajdonba adásáról szóló 1991. évi XXXIII. törvény

39,2 milliárd Ft illetékbevétele a 2006. évben realizált 71,1 milliárd Ft illetékbevétele alig több mint 55%-a volt. A kieső bevételek pótlására az önkormányzati alrendszer szintjén történtek intézkedések, 2010-ben 5 milliárd Ft-ot, 2011-ben 1,2 milliárd Ft-ot ellentételezett a központi költségvetés. Az illetékbevételt a megyei önkormányzatok a saját folyó bevételeik között számolják el⁵.

Az illetékek kivetésének és beszedésének joga 2006. december 31-ig a megyei önkormányzatok feladata volt. A 2007. évtől a megyei illetékhivatalok illetékbeszedési feladatait az APEH vette át⁶. Az önkormányzati illetékrészesedési szabályok változatlanok maradtak, azonban az illetékbeszedés költségeit az önkormányzatok illetékbevételeiből átlagos (a Fővárosnál 4,0%-os, a megyei és megyei jogú városi önkormányzatnál 8,5%-os) kulcsot alkalmazva vonták le. E döntés következtében azon megyei önkormányzatok, amelyek a 8,5%-os költségnél kedvezőbb költségszint mellett látták el korábban ezt a feladatot, kedvezőtlenebb helyzetbe kerültek.

- Az önkormányzati alrendszer **személyi jövedelemadóból** való részesedésének makroszintű szabályozása nem változott 2007-2010 között⁷. A helyi önkormányzatokat normatív módon megillető 32%-os részesedés visszaosztásának részletszabályai azonban a megyei önkormányzatok számára – a reálgazdaság kedvezőtlen irányú folyamatai, és az államháztartás egyensúlyi helyzetére tekintettel elrendelt kormányzati intézkedések miatt – megszorító intézkedéseket jelentettek. Összesen 17 milliárd Ft – 2007-ben 10 milliárd Ft, 2010-ben további 7 milliárd Ft – szja-t vontak ki a megyei önkormányzatok gazdálkodási köréből⁸. Az átengedett személyi jövedelemadó a megyei önkormányzatok egyik bevétele.

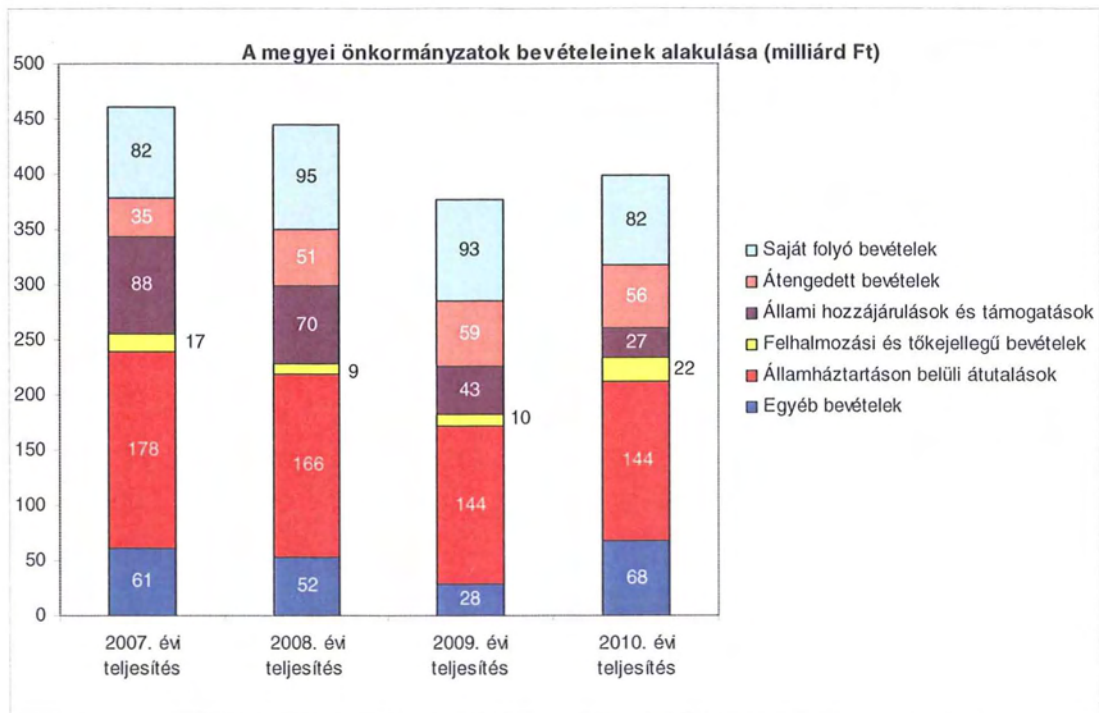
⁵ A megyei önkormányzatok illetékbevételei az önkormányzati alrendszer saját folyó bevételeiből 2007-ben 35,9 milliárd Ft-ot (61,4%-ot), 2008-ban 41,5 milliárd Ft-ot (61,7%-ot), 2009-ben 36,5 milliárd Ft-ot (62,5%-ot), 2010-ben 25,1 milliárd Ft-ot (64,1%-ot) tettek ki.

⁶ Az egyes pénzügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2006. évi LXI. törvény 115. §-a, amely az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 73. §-át módosította.

⁷ A megyei önkormányzatok személyi jövedelemadó részesedése az önkormányzati alrendszer átengedett bevételeiből 2007-ben 34,7 milliárd Ft-ot (7,0%-ot), 2008-ban 51,2 milliárd Ft-ot (9,2%-ot), 2009-ben 59,2 milliárd Ft-ot (9,3%-ot), 2010-ben 56,3 milliárd Ft-ot (8,3%-ot) tett ki.

⁸ A megyei önkormányzatok szja kiegészítése háromelemű. A tételes, minden megyére egységesen meghatározott összeg – az adott évek költségvetési törvényeinek 4. sz. mellékletében meghatározottak szerint – 2006-ban 593 millió Ft, 2007-ben és 2008-ban egyaránt 355 millió Ft, 2009-ben 370 millió Ft volt. A megye népességszáma után járó kiegészítés a 2006. évi 208 Ft/fő összegről 2010-re 120 Ft/fő-re, a megyei intézmények ellátottjai után járó kiegészítés 42 236 Ft/ellátottról 20 755 Ft/ellátottra csökkent.

A megyei önkormányzatok 2007-2010 között rendelkezésre álló forrásait az alábbiakban mutatjuk be:

A megyei önkormányzatok saját folyó bevételeinek részaránya – amelyek főbb elemei: az intézményi térítési díjak, az illetékbevétel, a kamatbevételek – a 2007. évi összbevételen (461 milliárd Ft) belül 17,9% volt, amely 2010-re annak ellenére 20,6%-ra nőtt, hogy az összege 82 milliárd Ft maradt. Ennek oka az volt, hogy az összbevétel a 2007. évi 461 milliárd Ft-ról 2010-re 399 milliárd Ft-ra csökkent.

Az átengedett bevételek, amelyek a megyei önkormányzatoknál a személyi jövedelemadóból való részesedést jelentették, az összbevételen belül a 2007. évi 35 milliárd Ft-ról 56 milliárd Ft-ra nőttek.

Az állami hozzájárulások és támogatások – amelyek főbb elemei: az ellátotti létszámhoz kötődő normatív állami hozzájárulások, központosított, fejezeti szinten kezelt célelőirányzatból juttatott működési és fejlesztési támogatások – a 2007. évi 88 milliárd Ft-ról (19,1%-os részarányról) 2010-re 27 milliárd Ft-ra (6,8%-os részarányra) estek vissza.

A felhalmozási és tőkejellegű bevételek – tárgyi eszközök (ingatlanok és ingóságok), föld és immateriális javak, részesedések értékesítése, EU-tól átvett pénzeszközök – a 2007. évi 17 milliárd Ft-ról (3,6%-os részarányról) 2010-re 22 milliárd Ft-ra (5,4%-ra) emelkedtek.

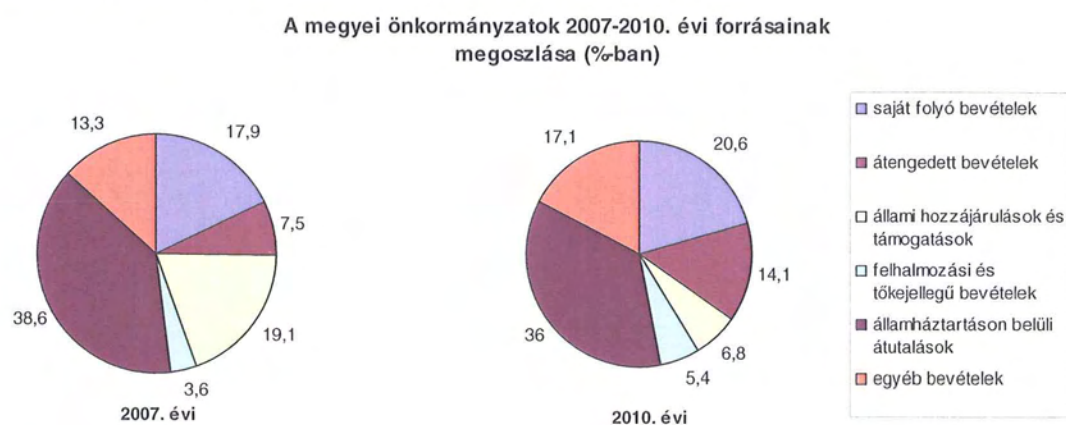
Az államháztartáson belüli átutalások részesedése 2007-ben 178 milliárd Ft volt. 2010. év végére 34 milliárd Ft-tal csökkent, részaránya 38,6%-ról 2,6 százalékpontos csökkenés után 2010-ben 36%-ra változott. Ez a bevételi kategória

tartalmazza az egészségbiztosítási és egyéb elkülönített állami pénzalapoktól átvett forrásokat. A 2010-ben e címen elszámolt bevétel 144 milliárd Ft volt.

A megyei önkormányzatok központi költségvetésből származó bevételeinek összege 2007-ben 400 milliárd Ft volt, amely 2010. évre 331 milliárd Ft-ra (az időszak alatt összesen 69 milliárd Ft-tal) 17,3%-kal csökkent.

Az egyéb, pénzmaradványból, vállalkozási bevételekből, államháztartáson kívülről származó átutalásokból, a hitelekből, a hosszú és rövid lejáratú értékpapírok értékesítéséből származó bevételek részesedése a 2007-2010. évek viszonylatában 13,3%-ról 17,1%-ra emelkedett. Ez utóbbiak 2010. évi beszámoló szerinti összevont teljesítése 68 milliárd Ft volt⁹.

Mindezeket figyelembe véve 2007 és 2010-ben a megyei önkormányzatok forrásösszetételének megoszlását az alábbi ábra szemlélteti:

Annak ellenére, hogy a megyei önkormányzatok kötelezően ellátandó feladataikat 2007-hez képest kevesebb intézményben, csökkenő foglalkoztatotti létszám mellett végezték¹⁰, a jelentős bevételkiesést a – szervezési intézkedések hatására csökkenő ráfordítások nem tudták kompenzálni. Az ellátottak száma – a szociális, gyermekvédelmi ágazat bentlakásos elhelyezést nyújtó intézményeit kivéve – eltérő mértékben ugyan, de minden ágazatban évről évre csökkent, amely a fajlagos hozzájárulások csökkenésével együtt a normatív állami hozzájárulás arányának visszaeséséhez vezetett.

A 2007-2013-as időszakra meghirdetett, vissza nem térítendő EU-s fejlesztési forrásokhoz való hozzájutás lehetősége felerősítette az önkormányzati alrendszer fejlesztési igényeit. A fokozott fejlesztési tevékenység a felhalmozási bevéte-

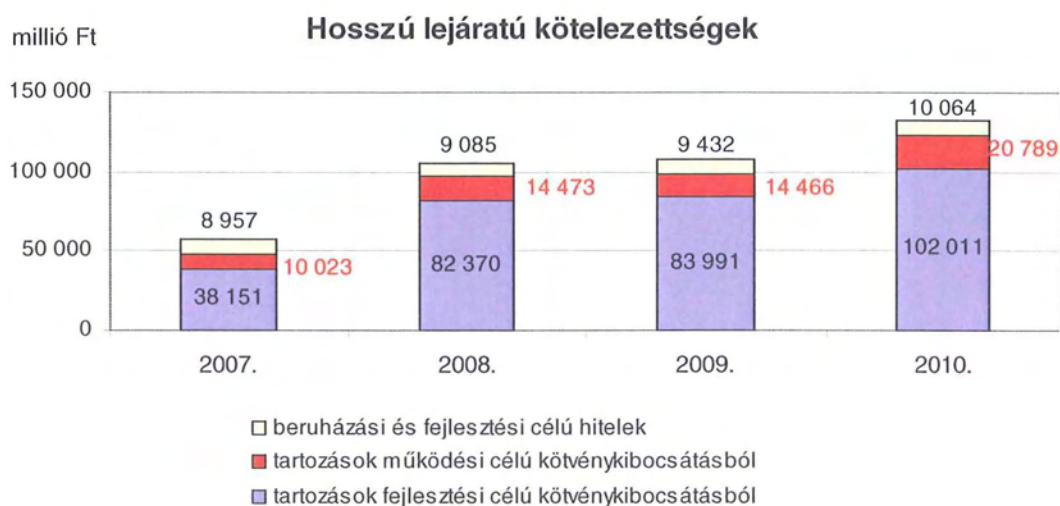
⁹ Az egyéb bevételek összege 2007-2010 között eltérő módon változott, 2007-ben 61 milliárd Ft volt, 2008-ban 52 milliárd Ft-ra, 2009-ben 28 milliárd Ft-ra esett vissza, majd 2010-ben ismét - 68 milliárd Ft-ra - emelkedett.

¹⁰ a BM által 2010 decemberében elvégzett felmérés adatai szerint

lek és kiadások egyensúlyának megbomlásán¹¹ túl a jelentkező jövőbeni fenn tartási kötelezettség miatt tovább terhelhetik az önkormányzatok költségvetés-ét.

A **megyei önkormányzatok** felhalmozási és működési célú **pénzintézeti és szállítói kötelezettségeinek állománya** a vizsgált időszakban erőteljesen növekedett.

A hosszú lejáratú kötelezettségek alakulását a következő ábra szemlélteti:

A hosszú lejáratú kötelezettségek mellett az időszakban a 2007. évi 22 milliárd Ft-ról 24 milliárd Ft-ra (8,8%-kal) növekedett az áruszállításból származó szállítói kötelezettségek állománya.

A mérlegben kimutatott kötelezettségek állománya mellett az elhasznált eszközök pótlására forrást biztosító amortizációs (felújítási) alap képzésének¹² elmaradása további problémákat vetít előre. A megyei önkormányzatok beszámolójelentéseinek összegzése szerint 2007-ben még az elszámolt értékcsökkenés 90%-ának megfelelő összeget fordítottak felújítási célokra, 2009-ben ez az arányszám már csak 16,5% volt. Ez maga után vonta a feladatellátást kiszolgáló tárgyi eszközök állagának erőteljes romlását.

Az ÁSZ a 2011. évi ellenőrzési tervében a 43. számú, az „Önkormányzatok gazdálkodási rendszerének ellenőrzése” részeként egy időben, egymással párhuzamosan tekinti át és elemzi az önkormányzati alrendszer középszintjét jelentő 19 megyei önkormányzat pénzügyi helyzetét. A gazdálkodás szabályszerűségét az

¹¹ Az önkormányzati alrendszerben – az éves zárszámadási törvényjavaslatok általános indokolása, X. Helyi önkormányzatok gazdálkodása fejezet szerint – a felhalmozási bevételek és kiadások egyenlege 2007-ben 142,4 milliárd Ft, 2008-ban 112,3 milliárd Ft, 2009-ben 234,5 milliárd Ft hiányt mutatott.

¹² Erre a jelenlegi szabályozási környezetben nem kötelezi semmilyen előírás az önkormányzatokat.

ÁSZ előző évek során ellenőrizte a megyei önkormányzatoknál is, ezért jelen vizsgálatunk erre nem tér ki.

A jelentés a megyei önkormányzatok sajátos feladatellátási és forrásszabályozási helyzetére tekintettel a megyei önkormányzatok pénzügyi helyzetét, illetve az ezzel összefüggő korábbi ÁSZ javaslatok megvalósítását mutatja be.

Az ellenőrzés a 2007. január 1. – 2011. március 31. közötti időszakot ölelte fel.

A vizsgálat jogszabályi alapját 2011. július 1-je előtt az Állami Számvevőszékről szóló 1989. évi XXXVIII. törvény 2. § (3), (5), (6) és (9) bekezdéseiben, az Ötv. 92. § (1) bekezdésében és az Áht. 104. § (3) bekezdésében, 2011. július 1-jét követően az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény 1. § (3) bekezdésében, az 5. § (2)-(6) bekezdéseiben és az Áht. 120/A. § (1) bekezdésében foglalt előírások képezték.

Heves megye országos és régió belüli elfoglalt helyzetét 2010. december 31-én az alábbi mutatók szemléltetik (a megyei jogú városokkal együtt):

Index: az előző év azonos időszak (időpontja)=100,0

Mutató megnevezése	Heves megye	Észak-magyarországi régió	Országos
Népesség száma (ezer fő)	308	1 195	9 986
Népesség változás indexe (%)	98,9	98,8	99,7
Az ipari termelés volumenindexe (%)	124,9	118,0	110,7
Egy lakosra jutó ipari termelési érték (ezer Ft)	2 032,9	2 028,2	2 044,4
Ezer lakosra jutó vállalkozások száma (db)	152	120	165
A beruházások egy lakosra vetített teljesítményértéke (millió Ft)	191,8	180,1	304,7
Foglalkoztatási arány (%)	46,7	43,5	49,5
Munkanélküliségi ráta (%)	11,4	15,6	10,8
Alkalmazásban állók havi nettó átlagkeresete (Ft/fő)	122 071	114 195	132 628
Alkalmazásban állók havi nettó átlagkeresetének indexe (%)	107,8	106,5	106,9

A megye ipari termelési növekedése meghaladja az országos átlagot, de a gazdaság helyzetét reprezentáló fajlagos mutatók – az ezer lakosra jutó vállalkozások mutatója, a beruházások egy lakosra vetített teljesítménye – tekintetében elmarad az országos jellemzőktől. A foglalkoztatottság mutatói és az alkalmazásban állók nettó átlagkeresete kedvezőtlenebbek az országos átlagnál, de a régiós átlagot meghaladják. Mindez azt jelzi, hogy az ipari termelés és az átlagkereset növekedése ellenére a megye népességmegtartó képessége elmarad az országos átlagtól, amit a népesség változás indexe is visszaigazol.

A megyében 121 települési – egy megyei jogú városi, nyolc városi, négy nagyközségi, 108 községi – önkormányzat működött.

I. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK

A Heves Megyei Önkormányzat 2010-ben 9485 millió Ft összes költségvetési kiadásából 92,7%-ot **kötelező feladatainak** ellátására fordította. Az Önkormányzat **önként vállalt feladatai** – adatszolgáltatása szerint – az SZMSZ-ben meghatározottaknak megfelelően, kiemelten a művészeti, szórakoztató és szabadidős tevékenységhez, a sporthoz, egyes idegenforgalmi, turisztikai feladatokhoz, továbbá a kiadvány szerkesztési, kommunikációs szolgáltatások szervezéséhez kapcsolódtak, összesen 690 millió Ft összegben.

A kötelező és az önként vállalt feladatok körét az Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatában rögzítette. Kötelező feladataik az Ötv. és az ágazati törvények által meghatározottak, az önként vállalt feladataik nagyságát pedig az éves költségvetési rendeletekben határozták meg.

Az Önkormányzat a kötelező és az önként vállalt feladatait ellátó költségvetési szervek száma 29%-kal, 12 költségvetési szervvel, a telephelyek száma 23%-kal, 19 telephellyel volt kevesebb 2010. december 31-én, mint 2007. január 1-jén. A feladatellátásban részt vevő többségi tulajdonú gazdasági társaságot 2009-ben alapították, amely vagyonkezelői szerződéssel tíz telephelyen a Kórház működtetését látja el. A feladatot egy magántulajdonú gazdasági társaságtól vette át, amely szintén vagyonkezelői szerződés keretében működtette 2008. november 1-je és 2009. augusztus 1-je között az intézményt. Az intézmények száma 2007-2010. között hét intézmény átadásával, egy zeneiskola átvételével, továbbá intézmény átszervezési döntések eredményeként alakult ki. A szociális és gyermekvédelmi feladatokat 11, a közoktatási feladatokat szintén 11 intézmény látja el, a közművelődési, közgyűjteményi és sport feladatok ellátása öt intézmény feladatkörébe tartozik.

A vizsgált időszakban az Önkormányzatnál a CLF módszer alapján a **folyó költségvetés egyenlege (működési jövedelem)** 2007-2009 között működési forrástöbbletet, 2010-ben 962 millió Ft hiányt mutatott. A működési megtakarítások egyik évben sem fedezték a tárgyévben jelentkező felhalmozási költségvetés negatív egyenlegét. A 2007-2010. években az Önkormányzat **felhalmozási költségvetésének egyenlege** folyamatosan negatív összegű volt, amely 2007-2010 között összesen 3511 millió Ft felhalmozási forráshiányt okozott.

A **pénzügyi egyensúly fenntartása** külső forrás bevonásával volt biztosítható. A működési forráshiány finanszírozása munkabér-megelőlegezési és folyószámlahitelből, a felhalmozási forráshiány felhalmozási célú kötvénykibocsátás bevételeiből történt. A kötvény- és növekvő hitelállomány 2007-2009 között a kamatkidadások 68 millió Ft-ról 192 millió Ft-ra emelkedését vonta maga után, mely a 2010. évben 8 millió Ft-tal csökkent, ám a 2007-2010. években együttesen a kamatbevételek 34 millió Ft-tal meghaladták a kamatkidadásokat.

A CLF módszer szerinti pénzügyi egyensúlyi helyzet alakulására a legnagyobb hatással az Önkormányzat **legfőbb bevételi forrásainak** – a jogszabályi kedvezmények bővülése és az ingatlanforgalom visszaesése következményeként az illetékbevételnek, valamint a központi forráskivonás hatására az átengedett szja-nak és állami támogatásoknak – csökkenése volt.

Az Önkormányzatnál az illetékbevétel a 2010. évre a 2006. évi 1997 millió Ft-ról (57,3%-ára) 1144 millió Ft-ra csökkent. Az átengedett szja és az állami támogatások együttes összege a központi támogatás csökkenésén túl, a feladat átadás-átvétel hatását is figyelembe véve kevesebb lett, 2010-ben 3604 millió Ft volt, amely a 2007. évinek 62,1%-a.

Az egyéb saját bevételek 2007-ről 2010-re 240 millió Ft-tal, 8,7%-kal növekedtek, amely nem tudta ellensúlyozni a más jogcímen – az átengedett szja és állami támogatási bevételnél 2202 millió Ft, az illetékbevételnél 545 millió Ft – kieső forrásokat. A 2010. évben az intézményi működési bevételek 33 millió Ft-tal haladták meg a 2007. évi, 1938 millió Ft-os, tényleges teljesítést.

A **működési kiadások** 2007-ről 2010-re 50,4%-kal, 8270 millió Ft-tal csökkentek, melyben a Kórház 2008. novemberi vagyonkezelésbe adása, majd ezt követően kft-be szervezése játszott döntő szerepet. Az önkormányzati kiadásokban a kórházi kiadások a 2007-2008. években szerepelnek, 6687 millió Ft és 6276 millió Ft összeggel.

Az intézmények teljesített működési kiadása a Kórház működési kiadása nélkül 2007-ben 9972 millió Ft – az összes működési kiadás 59,9%-a – volt, amely 2010-re 8389 millió Ft-ra¹³, a 2007. évihez képest 84,1%-ra csökkent.

A működési és felhalmozási kiadásokon belül, 2007-2010 között a **felhalmozási kiadások** súlya – 1728 millió Ft-ról 1096 millió Ft-ra csökkenése mellett – 9,4%-ról 11,6%-ra nőtt. Az Önkormányzat 2007-2010 között összesen 10 297 millió Ft bekerülési költségű beruházást valósított meg, illetve indított el, amelyből 5107 millió Ft a 2010. évet követő időszakra vállalt kötelezettség. Az utóbbi forrásai a következők: 110 millió Ft tervezett saját bevétel, 599 millió Ft meglévő kötvénybevétel és 4398 millió Ft elnyert EU-s támogatás. A 2010. utánra vállalt, 5107 millió Ft-os kötelezettségből a Kórház Nonprofit Kft-nél folyó kórház-rekonstrukcióhoz kapcsolódó kötelezettség 4848 millió Ft (94,9%).

Az Önkormányzat **pénzügyi kötelezettségeinek állománya** 2006. december 31-ről 2010. december 31-re 303 millió Ft-ról 6122 millió Ft-ra nőtt. A vizsgált időszakban adósságszolgálatra az Önkormányzat 876 millió Ft-ot teljesített, amelyből a kamatkiadás 605 millió Ft volt. A kötvényből származó források lekötéséből 2007-2010 között 545 millió Ft kamatbevételt realizált.

¹³ Az összes működési kiadásban 2010-ben már nem szerepelt a Kórház működési kiadása, annak 2008. évi kiszervezése miatt, ezért a 8389 millió Ft a 2010. évi összes működési kiadással azonos.

A vizsgált időszakban az Önkormányzat minden év minden napján igénybe vette a folyószámlahitelt, melynek átlagos napi állománya a 2009. évben volt a legalacsonyabb, 679 millió Ft, 2011. első negyedévében pedig a legmagasabb, 1530 millió Ft. Az Önkormányzat 2007-ben hét, 2008-ban egy, 2009-ben négy, 2010-ben 11 alkalommal vett igénybe munkabér megelőlegezési hitelt. Az igénybevett munkabérhitel alkalmanként átlagosan 178 millió Ft volt.

Az Önkormányzat 2010. év végi pénzügyi kötelezettsége 4412 millió Ft (72,1%) fejlesztési célú kötvény kibocsátásából, valamint 1710 millió Ft (27,9%) a költségvetési év végén ki nem egyenlített folyószámla és munkabér megelőlegezési hitelekkel keletkezett. Ezek miatt az Önkormányzatnak a 2011-2013. években 4 082 009 CHF tőketörlesztést és kamatot valamint 1710 millió Ft folyószámla- és munkabérhitelből származó kötelezettséget kell teljesítenie. A kötvény részleges visszavásárlása miatt az Önkormányzat 2011-re további 600 millió Ft fizetési kötelezettséget vállalt. A 2010. év végi szállítói tartozás 170 millió Ft volt, amely teljes összegében lejárt kötelezettség. Az önkormányzat ellen adósságrendezési eljárás során a hitelező 280 millió Ft összegű követelést fogalmazott meg. A 2011-2013. évi **összes** (pénzügyi, szállítói és egyéb) **kötelezettség** teljesítésére figyelembe vehető 52 millió Ft pénzmaradvány, a kötvénykibocsátásból származó tartalék 586 millió Ft összegű maradványa, 1772 millió Ft értékű jelzáloggal nem terhelt, valamint a pénzügyi kötelezettségvállalásokhoz kapcsolódóan 1596 millió Ft értékű jelzáloggal terhelt forgalomképes ingatlanvagyon. Az adósságrendezési eljárás megindítása miatt az önkormányzat számlavezető – egyben a kötvénykibocsátást lejegyző – pénzügyi te a folyószámla hitelkeret szerződés azonnali felmondásával ugyan nem élt, de a hitelkeret igénybevételét megtagadta, a munkabér hitelkeretet megszüntette.

Az Önkormányzat 2013 utáni évekre szóló, 2010. december 31-én fennálló pénzügyi kötelezettsége 17 648 124 CHF. Erre – az önkormányzat nyilatkozata szerint – figyelembe vehető forrás a jelzáloggal nem terhelt forgalomképes ingatlanvagyonból előzőeket követően fennmaradó mintegy 420 millió Ft (könyvszerinti nettó érték).

Az Önkormányzat nyilatkozata szerint a Kórházzal kapcsolatban lévő munkaügyi, műhiba perek és egyéb hitelezői követelésekkel összefüggésben összesen további 1175 millió Ft követelési igény merülhet fel.

A pénzügyi kötelezettségvállalásból származó források felhasználási céljait meghatározták. A közgyűlési előterjesztések tartalmazták a kötelezettségvállalások visszafizetési forrásait, de a teljes futamidő várható kamat és tőkefizetési kötelezettségeit, az árfolyam- és kamatkockázatokat nem mutatták be. Az adósságszolgálati korlátot a költségvetési rendeleteik tartalmazták.

Az önkormányzati tulajdonú Kórház Nonprofit Kft. 2009-ben az Önkormányzattól 20 millió Ft összegű tagi kölcsönben részesült és a 2010. évben 161 millió Ft **támogatást kapott** pénzügyi tartozásának rendezéséhez.

Az Önkormányzat a 2007-2010. években a tárgyi eszközök után 2423 millió Ft értékcsökkenést számolt el, felújításra ennek 14%-át, 343 millió Ft-ot fordított.

A Heves Megyei Bíróság jogerőre emelkedett végzésével, 2011. május 19-én **az Önkormányzat ellen adósságrendezési eljárás indult.**

Az eljárást kezdeményező hitelező 99,2 millió Ft tőke és járulékainak megfizetését kérte az Önkormányzattól – mint a Kórház perbeli jogutódjától –, aminek számított jelenértéke mintegy 280 millió Ft. Az Önkormányzat a hitelező követelését nem ismerte el. A jogerős bírósági végzés ellen a Legfelsőbb Bírósághoz felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, kérte, hogy jogszabálysértés miatt helyezze hatályon kívül a fellebbviteli bíróság jogerős ítéletét és kötelezze az első fokon eljáró bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára, valamint kérelmezte az ítélet végrehajtásának felfüggesztését is. A Legfelsőbb Bíróság 2011. május 17-én hozott végzésében, az Önkormányzat kérelmére a jogerős ítélet végrehajtását – a felülvizsgálati eljárás befejezéséig – felfüggesztette. A végzés az Önkormányzathoz 2011. május 23-án érkezett, amikor már az Önkormányzat ellen az adósságrendezési eljárás folyamatban volt.

A Közgyűlés a szükséges intézkedésekhez a döntését meghozta, lemondott az adósságrendezési törvényben biztosított fellebbezési jogáról, megválasztotta az adósságrendezési bizottság negyedik tagját és döntöttek a hitelezőknek szóló felhívás közzétételéről, valamint a Közgyűlés felhatalmazta az Elnököt és a Főjegyzőt, hogy az adósságrendezési törvényben foglaltak szerint járjanak el, biztosítsák az előírt kötelező feladatok ellátását és a pénzügyi gondnokkal működjenek együtt.

Az Önkormányzat a vizsgált időszak minden évében intézkedéseket tett a finanszírozási rendszer változása miatti forráscsökkenés ellensúlyozására. A 2007-2010. években az intézményátszervezések, a feladatváltozások, valamint a takarékosági intézkedések hatásaként együttesen 3406 millió Ft **kiadási megtakarítást** mutattak ki. A megtakarítási intézkedésekből az Önkormányzat 3115 millió Ft-ot az intézmények körében számszerűsített, melyből 2900 millió Ft volt a személyi juttatások és járulékainak összege.

A létszámcsökkentő intézkedések következtében a 2007. és 2010. évek között a Hivatalban és intézményeinél összesen 624 fő álláshely megszüntetése szerepelt az Önkormányzat nyilvántartásai szerint, amelyből 452 fő szakmai álláshely, 172 pedig intézményüzemeltetéssel kapcsolatos álláshely volt. A Kórház működtetését 2010-ben az Önkormányzat egyszemélyi tulajdonában lévő gazdasági társaság látta el, kimutatása szerint az éves statisztikai átlaglétszám 2007 és 2010 között 1516 főről 1161 főre csökkent.

Az Önkormányzat bevétel növelési lehetőségei korlátozottak voltak. A **bevételnövelésre irányuló** 2007. és 2010. között **meghozott intézkedésekből** – amelyek számszerűsített összege 1429 millió Ft volt – az intézményi térítési díjak emelése 869 millió Ft-tal, az átmenetileg szabad pénzeszközök lekötése 560 millió Ft-tal járult hozzá a bevételek emelkedéséhez.

Az ÁSZ az Önkormányzat gazdálkodási rendszerét 2009. évben vizsgálta átfogó jelleggel, jelentésében a pénzügyi egyensúly javítására szabályszerűségi és célszerűségi javaslatot nem tett.

Az **Önkormányzat pénzügyi helyzetét összegezve** a következők emelhetők ki:

Az önkormányzati bevételt csökkentő központi intézkedések hatását az ellenőrzött időszakban az Önkormányzat kiadásmérséklő és bevételnövelő intézkedései az egyéb saját bevételek növekedése ellenére nem voltak képesek ellensúlyozni. Az időszakban végrehajtott intézmény szerkezeti változások, átadások és átvételek a költségvetési egyensúlyra kedvező hatást nem gyakoroltak. A Kórház lényeges kockázatot hozott a gazdálkodásban. A már megkezdett beruházások forrásai kötvénykibocsátásból és uniós támogatásból biztosítottak, illetve a kötvényforrásból felhalmozási tartalékokat is képeztek. Az Önkormányzat működési célú kiadások finanszírozására folyamatosan, növekvő mértékben vett igénybe folyószámla és munkabérhitelt, valamint a kötvényforrásból származó szabad pénzeszközöknek lekötéséből származó kamatot is teljes egészében a működési kiadások finanszírozására fordította. A likvid hitelek állományának évről évre való emelkedése feszültséget okozott a működés finanszírozásában. Az Önkormányzat ellen – a 2001 óta a kórházzal szemben fennálló követelés teljesítésének elmaradása miatt – indított adósságrendezési eljárás következtében a pénzügyi, működési egyensúly biztosítása önerőből már nem lehetséges.

E folyamatot erősíti, hogy a hosszú lejáratú kötelezettségek kis részbeni fedezetűl a jelzálog kötelezettséggel nem terhelt forgalomképes ingatlanok vehetők számba – amelyek mobilizálásának piaci esélyei korlátozottak – ezáltal a hosszú távú kötelezettségek teljesítésének feltételei bizonytalanok, a pénzügyi helyzet fenntarthatósága nem biztosított. A feladatok és források közötti egyensúly megteremtésére irányuló központi döntések, a megyei önkormányzatok konszolidációjára, az intézmények átvételére vonatkozó törvényjavaslat elfogadása új feltételeket teremtett. A hatékony és eredményes gazdálkodás, a pénzügyi egyensúly megőrzése azonban további helyi intézkedéseket igényel.

Az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény 33. § (1) bekezdésében foglaltak értelmében a jelentésben foglalt megállapításokhoz kapcsolódó intézkedési tervet köteles az ellenőrzött szervezet vezetője összeállítani és azt a jelentés kézhezvételétől számított harminc napon belül az ÁSZ részére megküldeni. Amennyiben az intézkedési tervet határidőben nem küldi meg a szervezet, vagy az továbbra sem elfogadható, az ÁSZ elnöke a hivatkozott törvény 33. § (3) bekezdés a)-b) pontjaiban foglaltakat érvényesítheti.

A 2011 májusában lezárult helyszíni ellenőrzés tapasztalatai alapján – figyelembe véve az Önkormányzat észrevételeit és a saját hatáskörben tett intézkedéseit – az **alábbi javaslatokat tette az ÁSZ:**

a Közgűlés elnökének:

1. gondoskodjék a helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárásáról szóló 1996.évi XXV. törvényben foglaltak maradéktalan végrehajtásáról.

II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK

1. AZ ÖNKORMÁNYZAT KÖTELEZŐ ÉS ÖNKÉNT VÁLLALT FELADATAI

Az Önkormányzat – az általa szolgáltatott adatok szerint – a 2010. évi **költségvetési kiadásainak 92,7%-át, 8795 millió Ft-ot a kötelező, 690 millió Ft-ot az önként vállalt feladatok ellátására fordította.** A 2011. évi tervadatok alapján az összes költségvetési kiadás 5,3%-át, 583 millió Ft-ot irányozták elő önként vállalt feladatok megvalósítására, ami az előző évhez képest 2 százalékpontos aránycsökkenést jelent. Az Önkormányzat önként vállalt feladatának tekinti a művészeti, szórakoztató és szabadidős tevékenység, a sport, idegenforgalmi, turisztikai feladatok, továbbá a kiadvány szerkesztési, kommunikációs szolgáltatások szervezésének támogatását.

A kötelező és az önként vállalt feladatok körét az Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatában rögzítette¹⁴. Kötelező feladataikat az Ötv. és az ágazati törvények által meghatározottaknak tekintik, az önként vállalt feladataik nagyságát pedig az éves költségvetési rendeletekben határozták meg.

Az **Önkormányzat éves költségvetési kiadásainak szerkezetét tekintve 2010-ben** a járulékkal növelt személyi juttatások és dologi kiadások¹⁵ 7555 millió Ft-os összegén belül **a legnagyobb arányt¹⁶ – 3291 millió Ft-ot, 43,5%-ot – a 11 intézményt magában foglaló szociális és gyermekvédelmi ágazatban elszámolt kiadások képviselték.**

A közoktatási feladatokat ellátó 11 intézmény 2003 millió Ft felhasználása a kiadásokból való 26,5%-os részesedést jelentett.

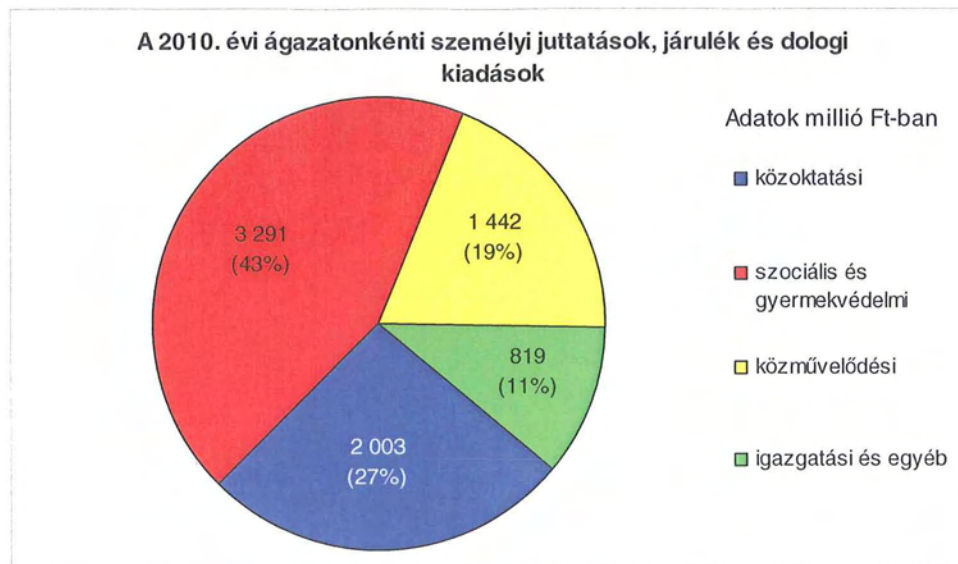
A 2010. évben a közoktatási feladatok személyi és dologi kiadásait 54,3%-ban, a szociális és gyermekvédelmi feladatok hasonló kiadásait 45,0%-ban finanszírozta normatív költségvetési hozzájárulás.

A közművelődési, levéltári, közgyűjteményi és sport szolgáltatások ellátását öt intézmény biztosítja, erre a célra 1442 millió Ft-ot fordítottak, kiadási arányuk 19,1%. Az igazgatási és egyéb ágazathoz sorolható, járulékkal növelt személyi és dologi kiadások összege 819 millió Ft, részaránya 10,9% volt.

¹⁴ A vizsgált időszakban a 10/2007. (VI. 29.) és a 16/2010. (X. 29.) önkormányzati rendeletekben nevesítették.

¹⁵ Az Önkormányzat járulékokkal növelt személyi és dologi kiadásainak ágazatonkénti megbontása a BM részére készített, 2010. december 31-i adatokkal kiegészített adat-szolgáltatásból származik.

¹⁶ Az Önkormányzat költségvetésében a kötelező egészségügyi szakellátás kiadásai nem jelennek meg, mert a feladatot 2010-ben gazdasági társaság látta el. A Kórház működtetését vagyongazdálkodási szerződéssel 2008. november 1-jétől adta az Önkormányzat magántulajdonú társaság vagyongazdálkodásába, amelytől 2009. augusztus 1-jétől került az Önkormányzat saját tulajdonú gazdasági társaságához.

Az Önkormányzat a 2010. évi költségvetési kiadásai 74,7%-a az intézmények (7083 millió Ft), a többi a Hivatal költségvetésében jelenik meg. A Hivatal 2402 millió Ft összegű költségvetéséből 775 millió Ft-ot a személyi és dologi kiadásokra, 861 millió Ft-ot beruházásokra, felújításokra, 766 millió Ft-ot pedig a különböző megyepolitikai feladatokhoz, szervezetek támogatásához, finanszírozási tételekhez kapcsolódó kiadásokra fordítottak.

Az Önkormányzat a kötelező és az önként vállalt feladatait a 2010. december 31-ei adatok szerint a közgyűlés hivatalával és további 28 költségvetési szervevel, valamint egy többségi tulajdonú gazdasági társasággal látta el. A költségvetési szervek száma az elmúlt négy évben 41-ről 29-re, 29%-kal csökkent.

Az Önkormányzat által fenntartott költségvetési szervek közül 16 önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szerv. Az intézmények összesen 65 telephelyen működnek, ugyanebben az intézményi szerkezetben 2007. január 1-jén 73 telephely volt. Az Önkormányzat feladatait 2010. december 31-én az alábbi **intézménystruktúrával** látta el:

- szociális és gyermekvédelmi feladatokat 11 intézmény végzett (hét idősek otthona, melyből egy módszertani feladatokat is ellátott, egy fogyatékosokat gondozó, egy szenvedélybetegeket ellátó, valamint két gyermekvédelmi feladatot ellátó intézmény, amelyből egy oktatási tevékenységet is végző gyermekotthon volt);
- közoktatási feladatot 11 intézmény látott el (egy pedagógiai szakszolgálat, két szakközépiskola, szakiskola és kollégium, egy szakképző iskola, amely általános iskolai feladatot is ellátott, egy általános iskola, négy egységes gyógypedagógiai intézmény, két zeneiskola);
- közművelődési, közgyűjteményi és sport feladatok ellátása öt intézmény feladatkörébe tartozott (egy színház, egy bábszínház, egy közművelődési intézmény, amely pedagógiai szakmai szolgáltatást is nyújtott, továbbá egy levéltár és egy múzeum);

- a Hivatal igazgatási feladatokat látott el, egy intézményt pedig infrastruktúra fejlesztésre, gazdaságélénkítő, gazdasági szerkezetváltás elősegítésére és vízminőség javítására alapítottak.

Az Önkormányzat tagja három szakképzést szervező térségi integrált szakképző központnak (továbbiakban: TISZK). A TISZK-ekhez három megyei fenntartású, négy megyei jogú városi, két városi és három alapítványi fenntartású közoktatási intézmény kapcsolódik, a munkaszervezet szervezési és igazgatási feladatainak ráfordításai nem az Önkormányzat költségvetésében jelentek meg.

Az Önkormányzat kötelező feladatellátásának ágazati bontását 2010. december 31-én az alábbi mutatók jellemzik:

Megnevezés	közoktatási feladatok ellátása	szociális és gyermekvédelem	kultúra és sport	gazdasági társaságként működő Kórház
Az ágazatban foglalkoztatottak száma (fő)	579	953	281	1161
Az ágazat intézményeiben ellátottak összesen (fő)	3 400	2 021		
Fekvőbeteg ellátás férőhelyeinek száma (db)				978

Az Önkormányzat feladatainak ellátásában 2010. december 31-én hat gazdasági társaság működtetésében vett részt, melyek közül egy társaságban volt többségi részesedése.

A Markhot Ferenc Megyei Kórházat az Önkormányzat 2009. augusztus 1-jétől 100%-os önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságként (Kórház Nonprofit Kft.) működteti 337 millió Ft saját tőkével, melyből a jegyzett tőke értéke 10 millió Ft, a 2010. évi statisztikai átlagléttszáma 1161 fő, fekvőbeteg férőhelyek száma 978.

A közoktatási feladatokhoz kapcsolódóan az Önkormányzat három TISZK Nonprofit Kft-ben¹⁷ is alapító tagként vett részt, ahol nincs többségi részesedése (3,2%, 28,6% és 50%). Az alapító okiratokban megfogalmazott feladatrendszer jellemzően a szakképzés elméleti és gyakorlati képzésére, az iskolarendszeren kívüli felnőttképzésre, a fejlesztőpedagógiai szolgáltatásra, a pályaválasztási tanácsadásra terjedt ki.

Az előzőeken túlmenően az Önkormányzat a Heves Megyei Vízmű Zrt-ben 1,3%, a KRF Közép-Magyarországi Regionális Fejlesztési Zrt-ben 0,002% tulajdoni részaránnyal rendelkezett.

¹⁷ Az Önkormányzat a következő TISZK-ekben tag: Térségi Integrált Szakképző Központ Kiemelkedően Közhasznú Kft. Eger, Gyöngyös-TISZK Szakképzés Szervezési Nonprofit Kiemelkedően Közhasznú Kft., Hatvan-TISZK Szakképzés Szervezési Nonprofit Kiemelkedően Közhasznú Kft.

Az önkormányzati feladatellátásban az intézmények és gazdasági társaságok mellett szolgáltatási szerződéssel kiszervezett/kiszerveződött intézményi ellátások nem működtek.

A vizsgált időszakban az Önkormányzat városi önkormányzattól 1 intézményt (zeneiskolát) vett át, amely 353 tanuló ellátását érintette. A feladatátvétel 2010-ig bezáróan összességében 200 millió Ft-tal növelte a kiadások összegét, melyből a normatív állami hozzájárulás 72 millió Ft-ot fedezett.

Ugyanebben az időszakban az **átadott feladatok** hét intézmény fenntartását érintették. Más önkormányzat számára – 2277 tanulót, 149 szociális ellátottat és 48 fogyatékos ellátottat érintően – három közoktatási és egy fogyatékosokat ellátó szociális intézményt adtak át. Gazdasági társaságnak egy 800 tanulót oktató közoktatási intézményt, továbbá egy 974 ágyas kórház fenntartását adta át az Önkormányzat, valamint a sporttábor működtetését is. Az átadások következtében az Önkormányzat intézményi támogatási kötelezettsége összességében 535 millió Ft-tal csökkent. A feladatátadás alkalmával az Önkormányzatot terhelő kötelezettségeket részletesen rögzítették:

- a Dr. Szegő Imre Idősek és Mozgásfogyatékosok Otthona, a Széchenyi István Közgazdasági és Informatikai Szakközépiskola, valamint a Bajza József Gimnázium és Szakközépiskola intézmények működtetésére az érintett városokkal (Heves és Hatvan város) **intézményfenntartó társulásokat hoztak létre**. A társulási megállapodások értelmében az intézmények költségvetését a városok önkormányzatainak költségvetési rendeletei tartalmazzák, de a fenntartói támogatás 50%-át az Önkormányzat biztosította. A vagyont érintő értéknövelő beruházás, felújítás átalakítás stb. költségeinek viselése a városokat terhelte;
- az Önkormányzat a Károly Róbert Kereskedelmi, Vendéglátóipari és Idegenforgalmi Szakképző Iskolát Gyöngyös város kezdeményezésére a városi önkormányzat és a Károly Róbert Főiskola által alapított Pro Caroberto Kft. fenntartásába adta. A megállapodás értelmében az Önkormányzat vállalta, hogy azoknak a közalkalmazottaknak, akiknek az új fenntartó nem vállalta a továbbfoglalkoztatását a törvény szerinti végkielégítésüket kifizeti, a teljes kifizetett összegre központi támogatást kaptak.

A Kórház átadása az Önkormányzat pénzügyi helyzetét nem változtatta meg, mivel a fenntartó csak olyan támogatásokat utalt a vizsgált időszakban, amelyek központi intézkedések továbbadására vonatkoztak. Intézményi támogatást a fenntartó a Kórház működéséhez saját bevételeiből nem biztosított. A támogatásként utalt 2007. évi 155 millió Ft és a 2008. évi 305 millió Ft központi bérlőpolitikai intézkedés hatása, létszámleépítéshez igényelt központi támogatás volt.

Az Önkormányzat 2007. év és 2010. év között összesen 75 millió Ft gép-műszer beruházást finanszírozott. Ebből 2007-ben 22 millió Ft, 2008-ban 9 millió Ft, 2009-ben – a saját tulajdonú kft. üzemeltetésének idejében – pedig 44 millió Ft-ot fizettek ki az Önkormányzat költségvetéséből. A kifizetéseket teljes egészében pályázati pénzeszközök fedezték, így az Önkormányzat saját bevételeiből az eszközbeszerzésekhez nem járult hozzá.

A Kórház működtetését vagyonezelési szerződéssel 2008. november 1-jétől az Önkormányzat magántulajdonú társaság vagyonezelésébe adta. A társaság 2009. július 31-ig működtette az intézményt, ezt követően az Önkormányzat saját tulajdonú gazdasági társasága vagyonezelésébe került. Erről az időszakról sem az Önkormányzatnak, sem a Kórház Nonprofit Kft-nek nincs birtokában információ arról, hogy az Önkormányzat tulajdonát képező eszközök után elszámolt értékcsökkenést milyen szinten pótolták vissza. A Kórház Nonprofit Kft. az eltelt időszakban 2009-ben 102 millió Ft, 2010-ben 247 millió Ft értékcsökkenést számolt el, melynek ellensúlyozására 2009-ben és 2010-ben is 7 millió Ft értékű eszközbeszerzést valósítottak meg.

2. A PÉNZÜGYI EGYENSÚLYI HELYZET

A hagyományos költségvetési szerkezet helyett az Önkormányzat pénzügyi helyzetét a CLF módszerrel mutatjuk be, amelyben jobban elkülönülnek a vagyonnal kapcsolatos bevételek és kiadások a feladatokkal kapcsolatos közvetlen működtetési bevételektől és kiadásoktól. A módszer következetesen elkülöníti a folyó és a felhalmozási költségvetés bevételeit és kiadásait, azok költségvetési egyenlegeit. A tárgyévi pozíciók meghatározása érdekében a figyelembe vett saját folyó bevételek, valamint saját felhalmozási bevételek nem tartalmazzák az előző évi pénzmaradványok felhasználásából származó pénzforgalom nélküli bevételeket¹⁸.

A bevételek és kiadások besorolása általános közgazdasági megfontolásokon alapul, amely testet ölt az SNA¹⁹ statisztikai módszertanában is. Folyó tételek alatt értjük azokat a bevételeket és kiadásokat, amelyek az Önkormányzat vagyoni helyzetét automatikusan nem változtatják. A bevételi oldalon ilyenek az adók, az illeték, az áfa bevételek és visszatérülések, a hozamok és kamatok, a költségvetési támogatások, az egyéb saját bevételek, valamint a működési célra átvett pénzeszközök és kapott támogatások. A folyó kiadások közé tartoznak a szolgáltatások nyújtásával kapcsolatos működési kiadások, a kamatkidadások, valamint a működési célú transzferkiadások²⁰. A felhalmozási vagy tőke tételek módosítják az Önkormányzat vagyoni helyzetét. A privatizációs bevételek, az immateriális javak és tárgyi eszközök, valamint a részesedések értékesítése csökkentik, a fizikai beruházások és a pénzügyi befektetések növelik a vagyont. A pénzforgalmi bevételek és kiadások nem tartalmazzák a követelések elengedése miatt könyvelt tételeket, mivel ezek egymást kioltó, technikai jellegű elszámolási műveletek.

A **folyó költségvetés** egyenlege, a működési jövedelem megmutatja, hogy az Önkormányzat éves folyó bevétele fedezetet biztosít-e a kötelező és önként vállalt feladatellátáshoz kapcsolódó, éves folyó kiadására. A működési jövedelem

¹⁸ A költségvetési években kialakuló hiány finanszírozása az előző években képzett tartalékok felhasználásával is történhet.

¹⁹ System of National Accounts, azaz Nemzeti Számlák Rendszere

²⁰ Transzferkiadásoknak azokat a folyó és felhalmozási tételeket nevezzük, amelyeket nem az adott önkormányzat használ fel szolgáltatásnyújtásra (pl.: ellátottak pénzbeni juttatásai, átadott pénzeszközök, garancia- és kezességvállalások stb.).

negatív értéke pénzügyileg fenntarthatatlan helyzetet jelez. A mutató pozitív értéke megtakarítást mutat, amely forrásul szolgálhat az Önkormányzat fenntartó kötelezettségei megfizetéséhez, valamint fejlesztéséhez.

A **felhalmozási költségvetés** pozitív értéke felhalmozási többletet mutat, amely a jövőbeni fejlesztések forrását biztosíthatja. Amennyiben a folyó költségvetési hiány finanszírozása a felhalmozási többletből történik, ez szűkebb értelemben vagyonszelésnek tekinthető. Amennyiben a felhalmozási költségvetés megtakarítása fejlesztési célú hitelek, kötvények adósságszolgálatát finanszírozza, az változatlan vagyontömeg mellett, a korábban megelőlegezett tőkebevételek valós realizációjának tekinthető. A felhalmozási deficit által generált finanszírozási igény önmagában nem jár pénzügyi kockázattal, a pénzügyileg fenntartható beruházásokhoz kapcsolódó kötelezettségvállalás (adósságszolgálat) előrelátó, tudatos költségvetési gazdálkodással teljesíthető.

A módszer a **pénzügyi kapacitás** (más néven a nettó működési jövedelem) fogalmát helyezi a középpontba. Az adós hitelfelvételi képessége, hosszú távú fizetőképessége vagy bonitása a pénzügyi kapacitással, ezen belül is a nettó működési jövedelemmel jellemezhető. A **nettó működési jövedelem** negatív értéke az egyes költségvetési években jelentkező adósságszolgálat túlzott mértékére utal²¹. A nettó működési jövedelem negatív értékének felhalmozási többletből, vagy további hitelből történő finanszírozása pénzügyileg nem fenntartható gazdálkodást vetít előre. A pozitív értéket mutató nettó működési jövedelem fejlesztési kiadások fedezetét biztosíthatja, illetve a *folyamatosan, évenként képződő pozitív nettó működési jövedelemből meghatározható* a jövőben vállalható, teljesíthető éves adósságszolgálat, ily módon az a hitelösszeg, amely – a többi tényezőt, feltételt adottnak tekintve – visszafizetési kockázat nélkül felvehető.

A CLF módszer alapján a pénzügyi kapacitás mértéke az Önkormányzat összevont, nettósított, a központi információs rendszerbe a MÁK-on keresztül leadott éves költségvetési beszámolójának 80-as űrlapjában szerepeltetett adatok alapján került meghatározásra. A 2007-2010 közötti időszakban az Önkormányzat CLF módszer szerint besorolt kiadásainak és bevételeinek főbb jogcímei szerinti alakulását a jelentés 2/a. számú melléklete tartalmazza.

Az Önkormányzat bevételeinek és kiadásainak alakulását részletesen a hatályos számviteli előírások szerint készült, összevont éves költségvetési beszámolók adataira alapozva mutatjuk be. A bevételek és kiadások működési, valamint felhalmozási jogcímekre történő elkülönítését az éves költségvetési beszámolók, a zárszámadási rendeletek, továbbá – amely jogcímei²² esetében erre más lehetőség nem volt – az Önkormányzat adatszolgáltatása szerinti meg-

²¹ Kivéve, ha annak finanszírozására a korábbi években képzett tartalékok fedezetet nyújtanak.

²² Az előző évi maradvány visszafizetésének, az előző évi pénzmaradvány átadásának és átvételének, a kamatkidadásoknak, az egyéb pénzforgalom nélküli kiadásoknak, a hozam- és kamatbevételeknek, az átengedett adóknak, a költségvetési támogatásoknak, továbbá az előző évi pénzmaradvány igénybevételének működési és felhalmozási részre történő megosztásához az Önkormányzat által szolgáltatott adatokat vettük figyelembe.

bontás alapján végeztük el. A bevételek elemzése során figyelembe vettük a korábbi években keletkezett pénzmaradvány felhasználásából származó pénzforgalom nélküli bevételeket is. A 2007-2010 közötti időszakban az Önkormányzat bevételeinek és kiadásainak, továbbá adósságszolgálatának alakulását a jelentés 2/b. számú melléklete tartalmazza.

2.1. A működési és felhalmozási egyensúly

CLF módszer szerinti önkormányzati adatok

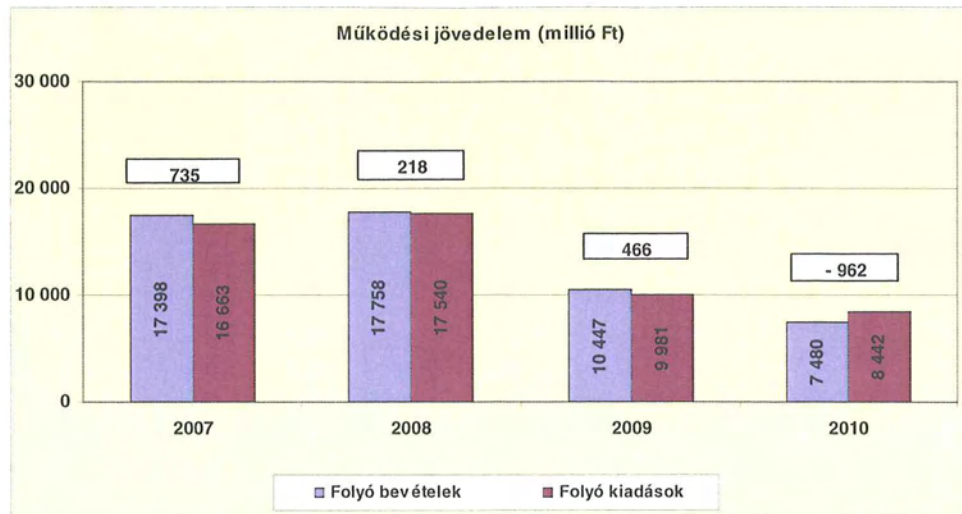
ezer Ft

Megnevezés	2007	2008	2009	2010
Folyó bevételek	17 398 412	17 758 429	10 447 400	7 479 652
Folyó kiadások	16 663 053	17 540 823	9 981 648	8 442 093
Működési jövedelem	735 359	217 606	465 752	-962 441
Nettó működési jövedelem = működési jövedelem - tőketörlesztés	735 359	217 606	195 478	-962 441
Felhalmozási bevételek	925 608	386 854	245 638	281 491
Felhalmozási kiadások	1 723 979	1 538 159	1 046 265	1 042 480
Felhalmozási költségvetés egyenlege	-798 371	-1 151 305	-800 627	-760 989
Finanszírozási műveletek nélküli (GFS) pozíció	-63 012	-933 699	-334 875	-1 723 430
Finanszírozási műveletek egyenlege	-9 290	3 277 459	-337 755	964 255
Tárgyévi pénzügyi pozíció	-72 302	2 343 760	-672 630	-759 175
Egyéb tájékoztató adatok				
Összes kötelezettség*	4 359 574	4 175 305	3 944 313	6 385 132
ebből rövid lejáratú	1 359 574	1 164 457	935 599	2 566 736
Folyószámlahitel napi átlagos állománya **	907 500	699 000	678 500	749 600
Egyéb likvidhitel napi átlagos állománya**	0	0	0	0
Munkabér-megelőlekezési hitel napi átlagos állománya **	121 390	200 000	132 288	203 616
Egyéb finanszírozásba vonható eszközök év végi állománya:	3 563 901	2 867 800	2 195 170	1 435 995
- ebből: tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok év végi állománya	0	0	0	0
- ebből: hosszú lejáratú bankbetétek év végi állománya	0	0	0	0
- ebből: értékpapírok év végi állománya	3 037 820	0	0	0
- ebből: pénzeszközök (idegen pénzeszközök nélkül) év végi állománya	526 081	2 867 800	2 195 170	1 435 995

* Az összes kötelezettséget a passzív pénzügyi elszámolások nélkül vettük figyelembe, mert a passzívák a pénzmaradvány-elszámolás tételei közé tartoznak.

** A folyószámla- és a munkabér-megelőlekezési hitel átlagos állományát 365 nappal számítottuk.

A vizsgált időszakban **az Önkormányzat folyó költségvetési egyenlege, működési jövedelme 2007-2009. években pozitív, 2010. évben negatív összegű volt**, amelyet a következő ábra szemléltet:

A **folyó költségvetés egyenlege** (a működési forrástöbblet) 2007-ben a folyó kiadások 4,4%-át (735 millió Ft-ot), 2008-ban 1,2%-át (218 millió Ft-ot), 2009-ben 4,7%-át (466 millió Ft-ot) jelentette. 2010-ben a folyó költségvetés hiánya (a működési forráshiány) a folyó kiadások 11,4%-a (962 millió Ft) volt.

2007-2009-ben a pozitív előjelű folyó költségvetési egyenleg ellenére az Önkormányzat folyószámla- és munkabérhitel felvételére kényszerült egyrészt az átmeneti likviditási problémák kezelése, másrészt fejlesztési kiadásai finanszírozása miatt. A 2010. évi **működési forráshiány finanszírozása** is munkabér- és folyószámlahitelből történt. A folyószámlahitel 2007. évi napi átlagos állománya 908 millió Ft-ról 750 millió Ft-ra csökkent 2010-ben, a munkabérhitel napi átlagos állománya pedig 121 millió Ft-ról 204 millió Ft-ra (67,7%-kal) emelkedett.

Az Önkormányzat kötelezettségein²³ belül a 2007-2009 közötti időszakban a rövid lejáratú kötelezettségek állománya 32% alatt volt, a 2010. évi 40,2%-os aránnyal szemben. Az Önkormányzat 2007. december 31-én fennálló pénz- és tőkepiaci kötelezettsége 3572 millió Ft-ról 6122 millió Ft-ra nőtt a 2010. év végére a kötvénykibocsátás és a folyószámlahitel év végi állománya miatt.

A rövid lejáratú kötelezettségek 2010-ben 2567 millió Ft-ot tettek ki, amely 1207 millió Ft-tal (88,8%-kal) volt több a 2007. évi rövid lejáratú kötelezettség-állomálynál. A rövid lejáratú kötelezettségeknek a szállítói állomány – mely a 2007-2010. években, az évek sorrendjében 771, 88, 68 és 170 millió Ft volt – 2007-ben 56,7%-át, 2008-ban 7,6%-át, 2009-ben 7,3%-át, 2010-ben 6,6%-át tette ki. Az Önkormányzat lejárt szállítói kötelezettségállománya minden évben megegyezett az összes szállítói kötelezettség állományával.

Az Önkormányzat pénzügyi kapacitása a 2007-2009. években pozitív, a 2010. évben negatív értéket mutatott. A **nettó működési jövedelem**²⁴ értéke a folyó költségvetési pozíció mellett az adott költségvetési év adósságtörlesztésének

²³ passzív pénzügyi elszámolások nélküli

²⁴ pénzügyi kapacitás

hatását is tükrözi. A nettó működési jövedelem romlását a folyó bevételek és kiadások különbségéből származó működési jövedelem csökkenése okozta²⁵.

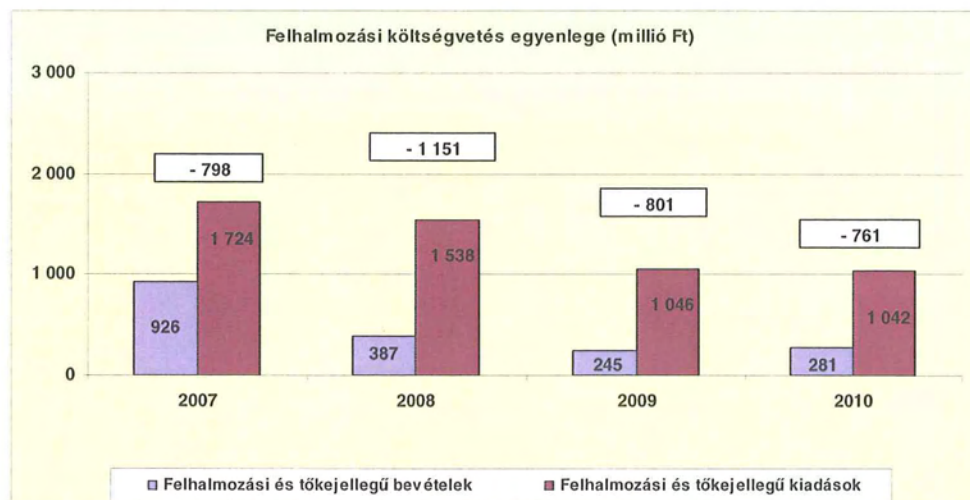
Az Önkormányzat nettó működési jövedelmének évenkénti alakulását a következő ábra szemlélteti:

A folyó költségvetés egyenlegének és a tőketörlesztésre fordított összegeknek évenkénti különbözete (a nettó működési jövedelem) évről-évre alacsonyabb összegű volt, 2010-ben pedig negatív értéket mutatott. A 2010. évi 962 millió Ft negatív működési jövedelem oka, hogy a folyó évi kiadások meghaladták a folyó évi bevételeket.

A 2007-2010. években **az Önkormányzat felhalmozási költségvetésének egyenlege folyamatosan negatív összegű volt.**

A felhalmozási és tőkejellegű bevételek és kiadások évenkénti egyenlegét a következő ábra szemlélteti:

²⁵ Az Önkormányzatnak a vizsgált időszakban csak 2009. évben volt tőketörlesztési kötelezettsége, amely 270 millió Ft volt.

A felhalmozási forráshiánynak a felhalmozási és tőke jellegű kiadásokhoz viszonyított aránya 2007-ben 46,3% (798 millió Ft), 2008-ban 74,8% (1151 millió Ft) 2009-ben 76,5% (801 millió Ft) 2010-ben 73,0% (761 millió Ft) volt.

A felhalmozási forráshiányt – a 2007 decemberében kibocsátott – fejlesztési célú kötvényből származó bevétellel finanszírozták.

Az Önkormányzat évenkénti teljes finanszírozási hiánya²⁶ a CLF módszer szerint 2007-ben 63 millió Ft, 2008-ban 934 millió Ft, 2009-ben 605 millió Ft, 2010-ben 1723 millió Ft volt.

Az Önkormányzat finanszírozási műveletei 2007-2010. évekbeli egyenlegének alakulását a következő ábra szemlélteti:

A finanszírozási többlet azt jelzi, hogy az éves költségvetések végrehajtása során szükség volt a pénzkészlet felhasználásán túl külső finanszírozás igénybevételére is. A finanszírozási célú műveleteket a vizsgált időszakban a jelentés 2/a. számú mellékletének 4.1-4.8. pontjai részletezik.

Az Önkormányzat zárszámadási rendeletében a működési és fejlesztési hiányt a hagyományos költségvetési szerkezet alapján mutatta be²⁷, amelyről a jelentés 1. számú melléklete nyújt tájékoztatást.

Az Önkormányzat a 2007-2010. évi zárszámadási rendeleteiben a felhalmozási és működési egyensúlya meghatározásakor az adósságszolgálati kiadásokat és a hitelfelvételből, valamint kötvénykibocsátásból származó finanszírozási célú bevételeket a működési és felhalmozási bevételek részének tekintette, melynek következtében minden évben működési és felhalmozási egyensúlyt (többletet) mutatott ki.

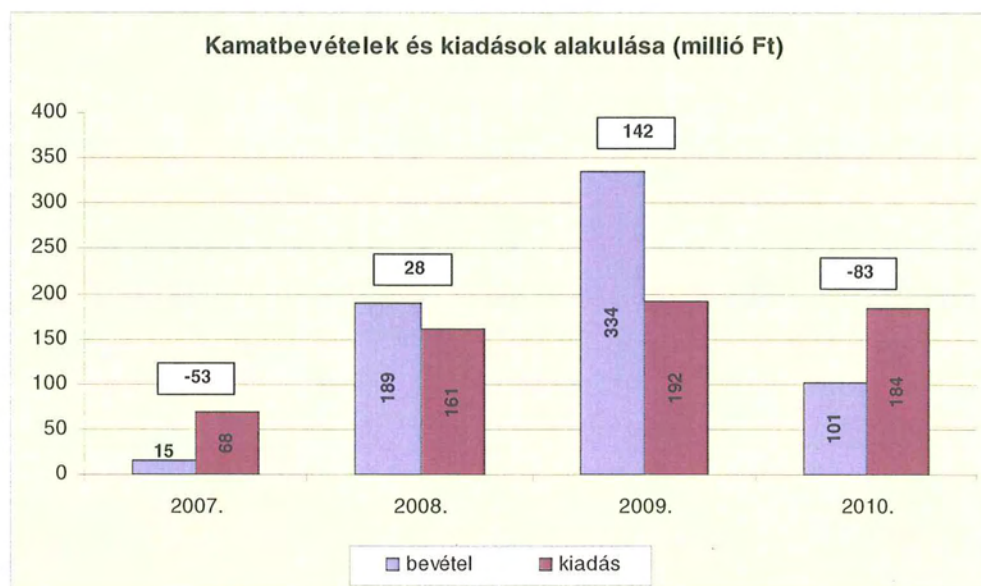
²⁶ a nettó működési jövedelem és a felhalmozási költségvetés egyenlegeinek összege

²⁷ Nincs kötelező előírás a működési és fejlesztési hiány megállapításának módjára.

A vizsgált időszakban a kötelezettségek (passzív pénzügyi elszámolások nélkül) 4360 millió Ft-ról 6385 millió Ft-ra emelkedtek, amely együtt járt a kamatkiadások növekedésével. A kamatkiadások növekedését a kötvénykibocsátással összefüggő kamatfizetési kötelezettség és a működési forráshiány finanszírozására igénybe vett munkabér- és folyószámlahitelek idézték elő.

A kamatbevételek és kiadások alakulása változó volt, összességében az Önkormányzat 2007-2010 között 639 millió Ft kamatbevételt realizált, amely a teljes kamatráfordítás (605 millió Ft) 105,6%-át tette ki.

Az Önkormányzat kamatbevételeinek és kamatkiadásainak alakulását a következő ábra mutatja:

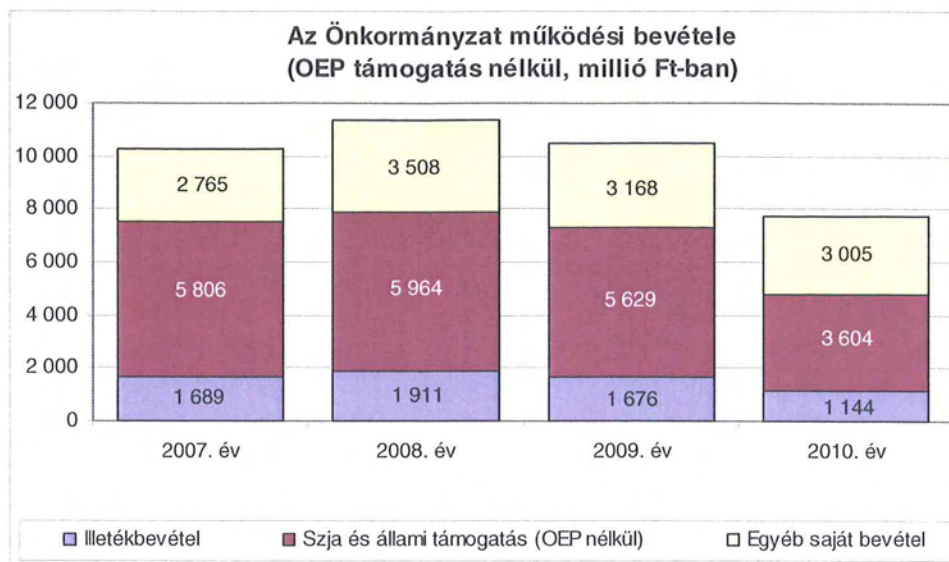

2.2. Az Önkormányzat bevételei

Az Önkormányzat 2007-2010 között realizált, OEP támogatás nélküli, főbb bevételi jogcímeinek számszaki adatait a következő táblázat, összetételét a grafikon mutatja be:

adatok ezer Ft-ban

Az Önkormányzat működési bevételeinek összetétele OEP támogatás nélkül				
Megnevezés	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év
Illetékbevétel	1 689 028	1 910 628	1 676 428	1 144 053
Szja és állami támogatás (OEP nélkül)	5 806 428	5 964 247	5 628 957	3 604 136
Egyéb saját bevétel	2 764 597	3 507 972	3 167 917	3 004 960
Összesen	10 260 053	11 382 847	10 473 302	7 753 149

Az OEP támogatás a 2007. és a 2008. években – a Kórház kiszervezéséig – az Önkormányzat költségvetésében 6508 millió Ft-tal és 5986 millió Ft-tal szerepelt, és biztosította az egészségügyi intézmény működését.

Az Önkormányzatnál az **illetékbevétel** a 2007. évben a 2006. évi 1997 millió Ft-hoz képest 308 millió Ft-tal, 15,4%-kal csökkent. A csökkenésben szerepet játszott az Illetékhivatalnak – 2007. január 1-jétől – az APEH-hoz történő átszervezése is, miután az évente realizált illetékbevételekből (központi intézkedés következtében) évi 8,5% elvonásra került az adminisztrációs feladatokra. A beszedés költségeire elvont összeg minden évben kevesebb volt, mint az Illetékhivatal 2006. évi működtetési költsége²⁸, azaz mint amennyit az Önkormányzat az Illetékhivatal működtetésére fordított volna. Az Illetékhivatal működtetésének megszüntetése következtében keletkezett kiadási megtakarítás és az adminisztrációs feladatokra az illetékbevételekből visszatartott 8,5% között 2007-ben 119 millió Ft pozitív különbözet jelentkezett, ez a 308 millió Ft-os bevételcsökkenésnek alig több mint egyharmadát ellentételezte.

Az illetékbevétel a 2007-2010. évek között 545 millió Ft-tal, egyharmaddal csökkent. A vizsgált időszakban – a 2008. év kivételével – folyamatos csökkenés volt tapasztalható, a legjelentősebb a 2010. évben, amikor 532 millió Ft-tal, 31,7%-kal mérséklődött az illetékbevétel az előző évihez viszonyítva.

Az **átengedett szja és az állami támogatások** együttes összege a 2007. évi 5806 millió Ft-ról a 2010. évre 3604 millió Ft-ra, kevesebb, mint kétharmadára csökkent. A vizsgált években – a 2008. évi növekedést követően – folyamatosan mérséklődött: a 2009. évben 335 millió Ft-tal, 5,6%-kal, a 2010. évben 2025 millió Ft-tal, 36,0%-kal. A változást a normatíváknak a járulékváltozások miatti központi csökkentése, a megyei önkormányzatokat érintő forráselvonás idézte elő, melyhez hozzájárult a középfokú oktatásban az ellátottak számának

²⁸ A 2006. évben az Illetékhivatal működtetésére 276 millió Ft-ot fordítottak. Az éves illetékbevétel 8,5%-a 2007-ben 157 millió Ft, 2008-ban 178 millió Ft, 2009-ben 156 millió Ft, 2010-ben 106 millió Ft volt.

közel egyharmadára csökkenése, a más ágazatok azonos szinten maradt ellátotti létszáma mellett.

Az **intézményi működési bevételek** – az egyéb sajátos bevételeken belül – a 2010. évben közel a 2007. évi szinten, 1971 millió Ft-ban teljesültek, a vizsgált időszak alatt évenként eltérő irányban változtak az előző évihez képest. A 2008. évi, 231 millió Ft-os emelkedést a szociális ellátások térítési díjának önköltségalapú növekedése eredményezte, míg a 2009. évi, 310 millió Ft-os csökkenésben döntő jelentősége volt a Kórház 2008 novemberétől történt vagyonekezelésbe adásának, tekintettel annak 2008. január-október között teljesített, 204 millió Ft-os működési bevételére. A térítési díjak emelése a 2010. évben 112 millió Ft-os bevételnövekedést eredményezett az előző évhez viszonyítva. A térítési díjknál folyamatosan emelkedő hátralék, mely a 2007. évi 21 millió Ft-ról a 2010. évre 50 millió Ft-ra nőtt, az Önkormányzat fizetőképességének alakulására kedvezőtlen hatást gyakorol.

A térítési díjkövetelés állománya önkormányzati szinten a 2010. év végére a 2007. évihez képest 29 millió Ft-tal, a 2,3-szeresére nőtt, a legnagyobb mértékben – az előző évinek másfélszeresére –, 11 millió Ft-tal a 2008. évben és 14 millió Ft-tal 2009-ben.

Az Önkormányzat felhalmozási bevételeinek szerkezete a vizsgált időszakban a következőképpen alakult:

adatok ezer Ft-ban

Megnevezés	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év
Tárgyi eszköz értékesítés	36 572	53 302	75 472	6 749
Allami támogatás	797 092	604 143	62 968	14 500
Átvett pénzeszköz	85 170	87 648	14 154	62 626
Egyéb felhalmozási bevétel	808 436	357 110	173 606	215 553
Felhalmozási tartalék	211 286	203 609	742 131	606 365
Osszes felhalmozási bevétel	1 938 556	1 305 812	1 068 331	905 793

Az Önkormányzatnak **tárgyi eszköz értékesítésből** nem származott számottevő bevétele²⁹, a 2007-2010. években e jogcímen realizált, 172 millió Ft bevétel az összes – 5218 millió Ft – felhalmozási bevételnek mindössze 3,3%-a volt, annak ellenére, hogy a vizsgált időszak során több ingatlanértékesítési eljárást indítottak.

²⁹ Az Önkormányzat a 2007. évben az Illetékhatóság vagyontárgyainak APEH részére történt értékesítéséből és üzletrész értékesítéséből, a 2008. évben egy szolgálati lakás eladásából, 2009-ben pedig egy ingatlan és középnyomású gázvezeték értékesítéséből realizáltak jelentősebb bevételt, egyéb használaton kívüli tárgyi eszközök értékesítése mellett.

Az Önkormányzat a vizsgált időszakban állami támogatásból, egyéb felhalmozási bevételből – melyek együttes összege 2007-2010 között összesen 3033 millió Ft volt – az intézmények rekonstrukcióját, felújítását, eszközbeszerzését, intézményi beruházást valósított meg. Ennek keretében a legjelentősebb bevételek az Orczy-kastély rekonstrukciójára, a parádi idősok otthona építésére, a Kórház egészségügyi információ-technológiai fejlesztésére juttatott pénzeszközök voltak. A 2007-2010. években cél- és címzett támogatással további intézményi rekonstrukciókat, felújításokat, gép-, műszerbeszerzéseket hajtottak végre. Az évenkénti nagy összegű felhalmozási tartalék – a kötvénykibocsátás ellenértékének betétként történt lekötése – az uniós és hazai projektek finanszírozását szolgálja, melyből a 2008. évben 374 millió Ft-ot, a 2009. évben 591 millió Ft-ot és 2010-ben 747 millió Ft-ot használtak fel ezen célokra.

2.3. Az Önkormányzat kiadásai

Az Önkormányzat **működési kiadásai** főbb jogcímek szerinti bontásban a következők voltak:

adatok ezer Ft-ban

A Heves Megyei Önkormányzat működési kiadásai (2007-2010. években tényleges teljesítés)				
Megnevezés	2007.	2008.	2009.	2010.
Működési kiadások	16 659 115	17 441 262	9 874 249	8 388 565
Működési kiadások (kamatkiadás nélkül)	16 590 661	17 379 802	9 780 853	8 251 161
Kamatkiadás	68 454	61 460	93 396	137 404
Személyi juttatások	8 512 807	8 859 928	4 796 055	4 289 208
Munkaadót terhelő járulékok	2 739 227	2 686 189	1 581 057	1 129 840
Dologi kiadások	4 452 773	4 643 741	2 556 827	2 135 557
Egyéb folyó kiadások	78 775	142 261	104 119	76 136
Támogatások, elvonások, egyéb folyó átutalások	732 124	935 201	633 914	518 616
ebből: működési célú pénzeszközátadás	120 197	413 279	130 010	201 652
Előző évi pénzmaradvány átadás, visszafizetés, működési célú	74 955	112 482	108 881	101 804

Az Önkormányzat **működési kiadásai** a 2007-2010. évek között – 16 659 millió Ft-ról 8389 millió Ft-ra – **50,4%-kal csökkentek**. Ebben a változásban a Kórház 2008. november 1-jétől történő vagyonkezelésbe adása, majd 2009. augusztus 1-jétől kft-be szervezése játszott döntő szerepet.

Az Önkormányzat a 2010. évben a működési költségvetésből 5419 millió Ft-ot (64,6%-ot) személyi juttatásokra és a munkaadókat terhelő járulékokra, 2136 millió Ft-ot (25,5%-ot) az üzemeltetést, intézményfenntartást biztosító dologi kiadásokra fordított. A működési kiadásokon belül a személyi juttatások és munkaadókat terhelő járulékok aránya 2007-ről 2010-re 2,9%-kal³⁰ csökkent, míg a dologi kiadások aránya a 2007-2010. évek között folyamatosan – 1,2%-

³⁰ A személyi juttatások és munkaadókat terhelő járulékok működési kiadásokon belüli aránya a 2007. évben 67,5%-ról 2010-re 64,6%-ra csökkent.

kal³¹ – csökkent. A működési költségvetésből a 2007. évben 15 705 millió Ft-ot, 94,3%-ot, a 2010. évben 7555 millió Ft-ot, 90,1%-ot kötött le e három kiadási jogcím.

A **személyi juttatások** és járulékaik – a 2008. évi növekedést követően folyamatosan csökkentek – a 2007. évi 11 252 millió Ft-ról a 2010. évre 5419 millió Ft-ra. A csökkenés a 2008. évben volt a legjelentősebb, mely elsősorban a Kórház vagyonkezelésbe adásával volt összefüggésben. A személyi juttatások és járulékaik vizsgált időszaki folyamatos mérséklődését továbbá a létszámcsökkentések okozták. A 2010-ben kifizetett, 5419 millió Ft összegű személyi juttatások járulékaikkal együtt a 2007. évben e jogcímen teljesített kiadásoktól 5833 millió Ft-tal voltak alacsonyabbak.

A **dologi kiadások** alakulása a személyi juttatásokkal azonos tendenciát mutat, 2010-ben a 2007. évi szintnél 2317 millió Ft-tal, 52,0%-kal fordítottak kevesebbet erre a jogcímre, melyet alapvetően³² a 2008 novemberétől végrehajtott Kórház kiszervezése okozott. A 2008. év kivételével – amikor növekedés következett be – a 2009. és a 2010. években a dologi kiadások az előző évhez képest csökkentek.

Az ellátás szervezeti kereteiben történt változás hatására³³ a működési célú pénzeszközátadások nagysága 2007-ről 2008-ra 244,2%-kal³⁴ nőtt.

Az **önkormányzati kiadásokban a kórházi kiadások** a 2007. és 2008. években szerepelnek, annak 2008. november 1-jei vagyonkezelésbe adásáig. A Kórház nélküli, teljesített, 9972 millió Ft működési kiadás 2007-ben az összes működési kiadás 59,9%-át tette ki, ez az arány 2008-ban, amikor is – a Kórház tíz havi³⁵, 6275 millió Ft-os kiadásával csökkentett – összes működési kiadás 11 166 millió Ft volt, 64,0%-ra nőtt.

A Kórház Nonprofit Kft. 2009-ben – a 2009. augusztus 1-jei megalakulásától december 31-éig –, öt hónapra elszámolt, 3073 millió Ft-os működési kiadása a 2010. évre 6686 millió Ft-ra növekedett, mely az összes kiadásnak 2009-ben a 96,0%-át, 2010-ben a 96,1%-át jelentette. A nettó árbevétele meghaladta a kiadásait, mely 2009-ben – az augusztus-december közötti időszakban – 3530 millió Ft, a 2010. évben 6912 millió Ft volt.

³¹ A működési kiadásoknak a dologi kiadások a 2007. évben 26,7%-át, a 2010. évben 25,5%-át kötötték le.

³² Az Önkormányzat működési kiadásaiban a Kórház dologi kiadása a 2007. évben 2249 millió Ft-tal, a 2008. évben – 10 hónap alatt – 2244 millió Ft-tal vett részt.

³³ A 2008. november 1-jétől a Kórház vagyonkezelésbe adásával, az OEP-től az Önkormányzatnak utalt, 268 millió Ft összegű támogatás továbbutalása történt átadott pénzeszközként.

³⁴ 120 millió Ft-ról 413 millió Ft-ra

³⁵ A Kórház tíz havi kiadását arányosítással éves szintre számítva és megvizsgálva az így kialakult önkormányzati kiadásokban a Kórház nélküli kiadási arányt, azt tapasztaljuk, hogy a 2007. évvel közel azonos szintet, 59,7%-ot képvisel a Kórház nélküli hányad.

Az Önkormányzat **Kórház nélküli működési kiadásai** a 2007-2008. években a következőképpen alakultak:

adatok ezer Ft-ban

A Heves Megyei Önkormányzat működési kiadásai a Kórház kiadásai nélkül (2007-2010. években tényleges teljesítés)				
Megnevezés	2007.	2008.	2009.	2010.
Működési kiadások	9 971 643	11 165 528	9 874 249	8 388 565
Működési kiadások (kamatkiadás nélkül)	9 903 189	11 104 068	9 780 853	8 251 161
Kamatkiadás	68 454	61 460	93 396	137 404
Személyi juttatások	5 176 748	5 834 542	4 796 055	4 289 208
Munkaadót terhelő járulékok	1 645 914	1 692 864	1 581 057	1 129 840
Dologi kiadások	2 204 094	2 400 552	2 556 827	2 135 557
Egyéb folyó kiadások	78 775	142 261	104 119	76 136
Támogatások, elvonások, egyéb folyó átutalások	722 703	921 367	633 914	518 616
ebből: működési célú pénzeszközátadás	120 197	413 279	130 010	201 652
Előző évi pénzmaradvány átadás, visszafizetés, működési célú	74 955	112 482	108 881	101 804

A működési kiadások a 2008. évben 2007-hez viszonyítva a Kórházzal együtt 7,3 százalékponttal³⁶ kisebb mértékben nőttek, mint a Kórház nélkül ugyanebben az időszakban.

Ugyanez a jellemző a személyi juttatások és a dologi kiadások alakulására is. A Kórház nélküli működési kiadásoknak a személyi juttatások és járulékaik 2007. évi, 6823 millió Ft-os összege a 68,4%-át, a 2008. évi, 7527 millió Ft-os összege a 67,4%-át teszi ki, míg ugyanezen időszakokban a Kórházzal együttes működési kiadásokban az arányuk 67,5%-os, illetve 66,2%-os. A Kórház nélküli személyi juttatások és munkaadót terhelő járulékok a 2007. évről a 2010. évre 1404 millió Ft-tal, több mint egyötöddel, ezen belül a munkaadót terhelő járulékok 516 millió Ft-tal, közel egyharmaddal csökkentek, mely az állami támogatások csökkenésével is járt.

A Kórház nélküli dologi kiadások aránya a működési kiadásokban a 2007. évben 22,1% (2204 millió Ft), a 2008. évben 21,5% (2400 millió Ft) volt, szemben a Kórházzal együttes működési kiadásokban képviselt 26,7%-os (4453 millió Ft), illetve 26,6%-os (4644 millió Ft) hányaddal. A Kórház nélküli dologi kiadások a 2007. évihez képest a 2010. évben 68 millió Ft-tal, 3,1%-kal alacsonyabb összegben teljesültek.

A Kórházon kívüli intézményekben magasabb a működési kiadások személyi juttatás tartalma, illetve a Kórháznak – a dologi kiadások működési kiadásokon belüli magasabb aránya jelzi, hogy – nagyobb az eszközigénye a többi ágazatba tartozó intézményhez képest.

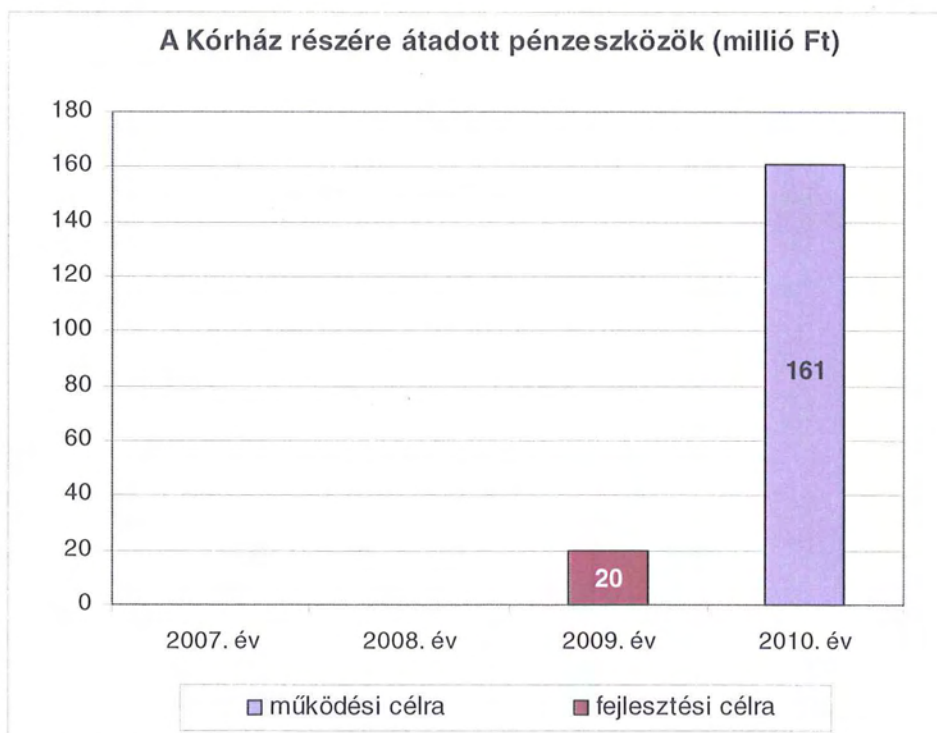
³⁶ A működési kiadások növekedése a Kórházzal együtt 4,7%-os (782 millió Ft), a Kórház nélkül 12,0%-os (1194 millió Ft) volt.

A 2007-2010. évek között a – Kórház kiadásai nélkül számított – személyi juttatások 888 millió Ft-tal, 17,2%-kal, míg a munkaadókat terhelő járulékok 516 millió Ft-tal, 31,3%-kal csökkentek, amely egyrészt a kifizetett személyi juttatások, másrészt a járulékok mértékének csökkenésével volt összefüggésben. A járulékok csökkenése miatt felszabaduló forrásokat azonban a kormányzat az önkormányzati alrendszernek nyújtott állami támogatásokból levonásba helyezte, így a járulékcsökkenés az Önkormányzatnál érdemi megtakarítást nem eredményezett, mivel az az állami támogatások csökkenésével járt együtt.

Az Önkormányzat a 2007-2008. évek között a Kórház működési kiadásaihoz saját pénzeszközeiből nem nyújtott támogatást, az önkormányzati kifizetések központi és egyéb forrásokból biztosított támogatások továbbutalását jelentették. A kórházi működési támogatások a központi bérpolitikai intézkedésekhez, a létszámcsökkentésekhez kapcsolódó többletköltség fedezetéhez, a 13. havi juttatások kifizetéséhez, kereset kiegészítésekhez kapcsolódtak.

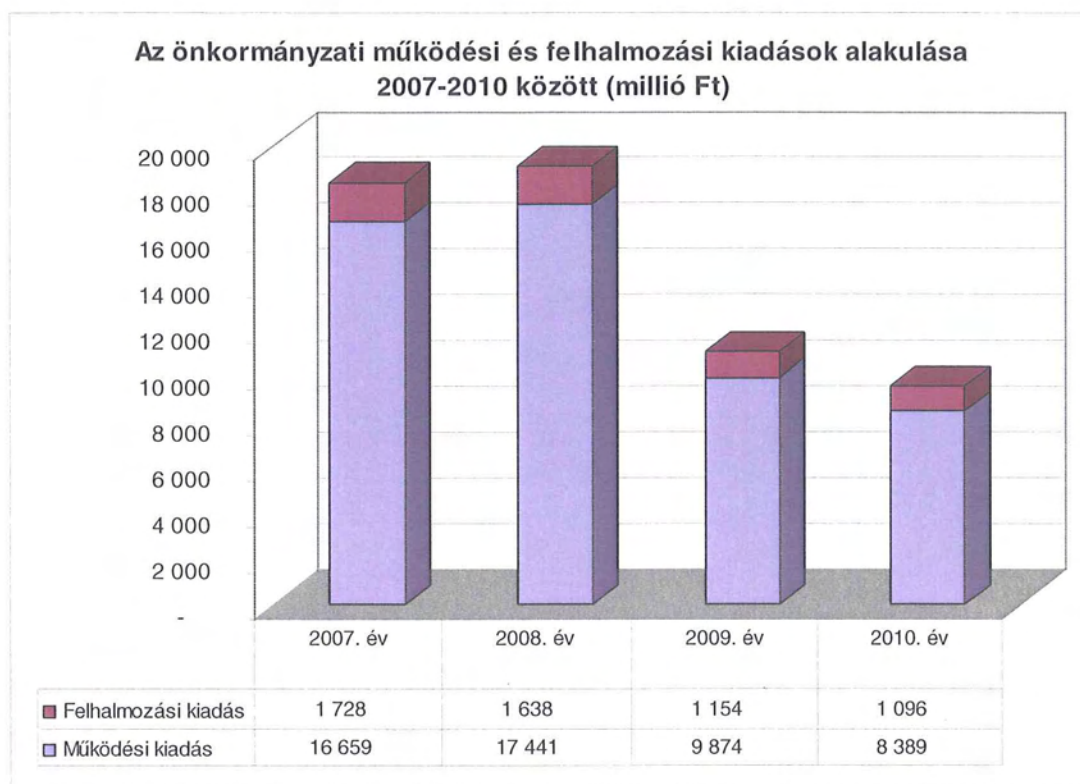
A kórházak működésének finanszírozására az OEP támogatás szolgál, míg a fejlesztési kiadások fedezetét az önkormányzatoknak kell biztosítaniuk intézményeik számára, melyekhez az Önkormányzat – 2007-2008 októbere között, amikor a Kórház önkormányzati fenntartású intézmény volt – pályázatok útján jutott.

A Közgyűlés a 2009. évben **20 millió Ft tagi kölcsönt** nyújtott az Önkormányzat 100%-os tulajdonát képező **Kórház Nonprofit Kft-nek**, valamint a 2010. évben a Kórház Nonprofit Kft. folyószámla-hiteléhez vállalt kezességgel összefüggésben, **átadott pénzeszközként 161 millió Ft-ot folyósított**. Az átadott pénzeszközök évenkénti összegét a következő grafikon mutatja be:

A **működési és felhalmozási kiadások aránya** nem változott jelentősen 2007-2010 között. A felhalmozási kiadási hányad a 2007. évi, 18 387 millió Ft-os összes kiadásban 9,4% volt, amely a 2010. évre a 9485 millió Ft-os összes kiadás 11,6%-át tette ki. A 2007-2010. évek között a felhalmozási kiadások 632 millió Ft-tal, éves átlagban 158 millió Ft-tal csökkentek.

A kiadások összetételének változását (a működési és fejlesztési célú kamatkiadásokat is figyelembe véve) a következő grafikon szemlélteti:

A 2007-2010. évek között a 10 millió Ft teljes bekerülési költség feletti beruházások és felújítások száma 21 volt, amelyek közül nyolc (38,1%) fejlesztéshez EU-s forrásokat is igénybe vettek. A 2010. évben három EU-s projekt megvalósítása volt folyamatban. A 10 millió Ft egyedi bekerülési érték alatti fejlesztések összértéke meghaladta az 1525 millió Ft-ot, melyek között EU-s forrással finanszírozott nem volt.

Az Önkormányzat a 2007-2010. években együttesen – aktív pályázati tevékenysége eredményeként – 5064 millió Ft-ot fordított fejlesztéseinek finanszírozására, ennek 16,2%-a a 10 millió Ft egyedi beszerzési érték alatti fejlesztésekhez kapcsolódott. A 10 millió Ft feletti fejlesztésekből kilenc esetében a kötelező ágazati előírásoknak való megfelelés érdekében, vagy azokat is figyelembe véve hajtották végre a feladatot. A megvalósított, illetve folyamatban lévő fejlesztések 94,5%-a, összesen 9732 millió Ft bekerülési költségű beruházás a kötelező feladatok ellátásához kapcsolódott. A 2007-2010. években megvalósított, illetve elindított fejlesztésekkel összefüggésben 5107 millió Ft a 2010. évet követő időszakra vállalt kötelezettség, melyből a Kórház Nonprofit Kft-nél folyó kórház-

rekonstrukciós, TIOP pályázathoz kapcsolódó kötelezettség 4848 millió Ft³⁷. A fejlesztések megvalósításához minden esetben szükségesnek ítélik külső források bevonását, hazai és EU-s pályázatokon való részvétellel.

Ezen időszakban a négy, legmagasabb bekerülési költségű beruházás a következő volt:

- a parádi idősok otthona építése; a 90%-os támogatástartalommal, címzett támogatással megvalósult fejlesztés bekerülési költsége 1469 millió Ft volt;
- az Orczy-kastély rekonstrukciója Gyöngyösön, 655 millió Ft bekerülési költséggel valósult meg, melyet 97,5%-ban fedezett EU-s forrás;
- az Európai Információs Pont elhelyezését, melynek bekerülési költsége 425 millió Ft, és melyből 2010 végéig 325 millió Ft-ot fizettek ki, önkormányzati saját forrásból hajtották végre;
- a Kórház Nonprofit Kft-nél, 90%-os, EU-s támogatással megvalósuló kórházrekonstrukciónak 4908 millió Ft a teljes bekerülési költsége.

Az Önkormányzat **fejlesztési tevékenysége a pályázati kiírások által nagyban befolyásolt**, mert a jelentkező működési forráshiány és saját felhalmozási bevételei alacsony szintje miatt beruházásokat alapvetően külső források, EU-s és hazai támogatások elnyerése esetén tud megvalósítani. A felhalmozási kiadások önrészenek forrásait felhalmozási célú kötvénykibocsátásból származó bevételéből finanszírozta.

3. KÖTELEZETTSÉGEK BEMUTATÁSA

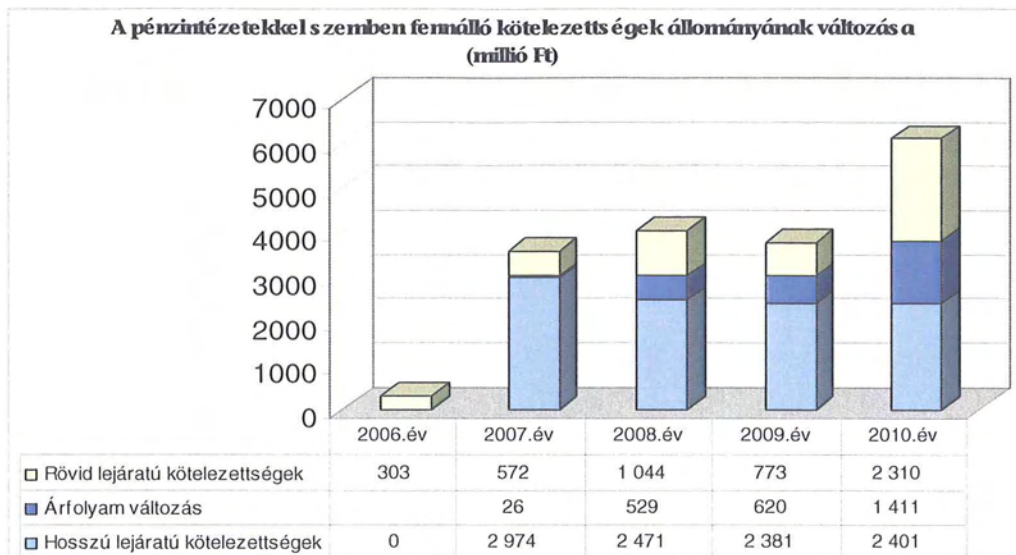
3.1. A pénzügyintézetek felé fennálló kötelezettségek

Az Önkormányzat **pénzügyintézeti kötelezettségeinek állománya** – 2006. december 31-ről 2010. december 31-re 303 millió Ft-ról 6122 millió Ft-ra **nőtt**. A hosszúlejáratú kötelezettségei kötvény kibocsátásából, a rövidlejáratú kötelezettségei folyószámlahitel és munkabér-megelőlegezési hitelek igénybevételeiből, valamint a kötvényhez kapcsolódó, adott évi kamatfizetési kötelezettségekből keletkeztek. A rövidlejáratú kötelezettségek összege a 2009. évben átmenetileg csökkent a kötvényhez kapcsolódó kamatösszegek³⁸ csökkenése következtében, egyébként növekvő trendet mutatott.

Fejlesztési feladatainak finanszírozására az Önkormányzat 2007. december 20-án 19 853 088 CHF összegben bocsátott ki kötvényt, aminek eredményeként 3000 millió Ft fejlesztési forrása keletkezett.

³⁷ A pályázat támogatástartalma 90%-os EU-s forrás.

³⁸ Az Önkormányzatnál a kötvény kibocsátásakor meghatározott kamat (referencia kamat+kamatfelár) nem változott, azonban a kamat kondíciója kedvezően alakult, a számított kamatláb a 2008. évről 2009. évre kevesebb, mint a felére csökkent (3,755%-ról 1,587%-ra).

Az Önkormányzat pénzüzeti kötelezettségvállalásaira minden esetben közgyűlési döntés alapján került sor, a kötelezettségvállalásból származó források **felhasználási céljait, valamint a kötelezettségvállalások visszafizetési forrásait is meghatározták**. A közgyűlési előterjesztések nem tartalmazták a teljes futamidő várható kamat és tőkefizetési kötelezettségeit, az árfolyam- és kamatkockázatokat nem mutatták be. Az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalással megvalósított fejlesztések esetleges bevétel-növelő, illetve kiadás-csökkentő vonzatát nem vizsgálták. A Közgyűlés döntéseiben kötelezettséget vállalt a felvett hitel és járulékaiknak megfizetésére, amit az adott évi költségvetésébe betervezett és jóváhagyott. Az Önkormányzat az áttekintett időszakban nem lépte túl az adósságszolgálati korlátot.

A folyószámlahitel visszafizetésének fedezetéül mindenkor az illetékbevételt rendelték, azonban **a pénzüzetet** az egyre növekvő, egyre nagyobb összegű finanszírozási igény teljesítéséhez a visszafizetés fedezetéül szolgáló **biztosítéki kört egyre bővítette**. 2010-ben³⁹ a folyószámla hitelkeret 1200 millió Ft-ról 1500 millió Ft-ra történő emeléséhez ingatlanfedezetet kértek, 2011-ben **a folyószámla-hitelkeret szerződés II. módosítása alapján**, az újabb 300 millió Ft-os keretemelést csak a kötvény részleges visszavásárlási kötelezettségének előírása mellett biztosították. Ennek eredményeképpen **az Önkormányzat folyószámla hitelkerete** 2011. 02. 11-től 2011. 09. 30-ig terjedő időszakra **1800 millió Ft lett**.

A kötvény kibocsátásához kötött megbízási szerződésben rögzítettek szerint a kötvény visszavásárlása és kamatai megfizetésének fedezete az Önkormányzat futamidő alatti költségvetési⁴⁰ bevétele. Az Önkormányzat **a kötvény vissza-**

³⁹ 2010. 07. 20-án módosították először a 2010. 04. 01-től érvényes folyószámla-hitelkeretszerződésüket, mely szerint az Önkormányzat számára jóváhagyott hitelkeret 2014.03. 31-ig 1200 millió Ft.

⁴⁰ A költségvetési bevételekből kivették a normatív állami hozzájárulást, az állami támogatást, személyi jövedelemadót, valamint az államháztartás keretében átcsoportosított, illetve működési célú támogatás értékű bevételeket.

vásárlását ingatlanértékesítésből származó bevételből **tervezte finanszírozni**.

Az Önkormányzat számlavezetője, valamint a rövid lejáratú hitelt biztosító és a kötvénykibocsátással megbízott pénzügyintézet ugyanazon pénzügyintézet volt. Az Önkormányzat a pénzügyintézetet versenyeztetés alapján választotta ki.

A 2011. február 11-én aláírt folyószámla-hitelkeretszerződés II. számú módosításának egyéb kikötések pontjában rögzített kötelezettség szerint az „Önkormányzat 185/2010. (XII. 22.) sz. Közgyűlési határozata alapján 600.000.000 Ft-nak megfelelő összegű soron kívüli részleges kötvény visszavásárlást hajt végre a 19.853.088 CHF névértékű „Heves Megye 2027” elnevezésű kötvényből legkésőbb 2011. június 30-i hatállyal”.

A kötvény részleges visszavásárlására vonatkozó 600 millió Ft-os fizetési kötelezettségét az Önkormányzat a kötvénykibocsátásból származó bevételének fel nem használt maradványából⁴¹ tudta megkezdni, ezzel kapcsolatosan 2011. március 31-én **61 millió Ft visszafizetését teljesítette**. Ha figyelembe vesszük a CHF kötvény-kibocsátáskori és a visszavásárlásakor érvényes árfolyamának⁴² különbségét, megállapítható, hogy **a visszavásárlás az Önkormányzatnak több mint 22 millió Ft veszteséget okozott**.

Az Önkormányzatnak 2010. december 31-én **CHF-ben fennálló adósságot keletkeztető kötelezettség állománya** az alábbi volt:

Megnevezés	Kibocsátás, illetve szerződéskötés időpontja	Összeg (CHF)	Kibocsátási, vagy lehívási árfolyam	Kamat (referencia kamat+ kamatfelár)	Felhasználás célja
"Heves Megye 2027" Kötvény	2007.12.14	19 853 088	151,11	3 havi CHF LIBOR+0,90%	Fejlesztési feladatok finanszírozása

Az Önkormányzatnak a „Heves Megye 2027” kötvénnyel kapcsolatos visszavásárlási kötelezettsége 2010. december 31-ig nem volt. A folyószámla-hitelkeretszerződés 2011. február 11-i módosítása következtében a kötvény visszavásárlásával kapcsolatos kötelezettség változott, de emiatt a kötvénykibocsátással kapcsolatos megbízási szerződést nem módosították.

Az Önkormányzat 2010. december 31-ig az eredeti szerződésben foglaltak alapján 1 253 882 CHF (220 millió Ft) összegű kamatfizetési kötelezettségének tett eleget és egyéb költség címén 11 millió Ft-ot fizetett meg. (Ez az összeg tartalmazza az egyösszegű szervezési díjat és az évente fizetendő egyéb költséget). A

⁴¹ A kötvény kibocsátásával megbízott pénzügyintézet hozzájárult a kötvénykibocsátásból származó bevétel e célra történő felhasználásához, a visszapótlás kötelezettsége nélkül, mivel felhalmozási célú kiadásról volt szó.

⁴² A kibocsátáskori HUF/CHF árfolyam 151,11 volt, 2011. március 31-én pedig 207,17 volt.

teljesített összes teher forintban kifejezett összegét növeli a külön megállapodás alapján 2011-ben teljesített részbeni visszavásárlás 61 millió Ft-os, egyösszegű befizetése, így **mindösszesen 292 millió Ft összegű terhet jelentett** az Önkormányzat számára a 2007. évben fejlesztési feladatok megfinanszírozása érdekében kibocsátott kötvényhez kapcsolódó fizetési kötelezettség.

Az alapkamat mértékének alakulása hatással van az adott devizanemben kifejezett, a teljes futamidőre számított, várható kamatkötelezettség nagyságára. Az árfolyamváltozás hatása is befolyásolja a kötelezettségek alakulását, azonban annak mértéke előre, pontosan nem határozható meg, csak várakozásokon alapuló tendenciák jelezhetők. A számviteli törvény 60. § (4) bekezdése ugyanakkor meghatározza, hogy az árfolyam-különbözetet⁴³ év végén a kötelezettségek vagy követelések között a könyvviteli mérlegben nyilván kell tartani, azonban az árfolyam-különbözet valójában nem realizált. Arról, hogy a devizában kibocsátott kötvényekért kapott forinthez képest a kötvények visszavásárlásakor jelentkező forint kötelezettség többletkiadást (árfolyamvesztés) vagy megtakarítást (árfolyamnyereség) eredményez a futamidő végén, a teljes kötelezettség rendezését követően lehet képet alkotni. Mindaddig, amíg törlesztési kötelezettség nem áll fenn (türelmi idő, moratórium), a tőkére vonatkoztatva nem értelmezhető sem az árfolyamvesztés, sem az árfolyamnyereség.

Az Önkormányzat a 2007-ben kibocsátott kötvényből kapott 3000 millió Ft bevételéből 2011. március 31-ig összesen **1754 millió Ft-ot használt fel** gazdasági programjaiban megfogalmazott **fejlesztési feladatok megvalósításához**, egyrészt pályázati önerő biztosításához, másrészt a beruházások, felújítások kivitelezéséhez. A maradék **1246 millió Ft-ot fejlesztési célú maradványként tartják nyilván**, ebből teljesítette az Önkormányzat a 61 millió Ft összegű visszavásárlási kötelezettségét 2011-ben.

A kötvényt fejlesztési feladatok megvalósítása érdekében bocsátották ki, a céljellel még fel nem használt rész folyamatosan lekötésre került. A legmagasabb hozam elérése érdekében a betét elhelyezésére, több bank ajánlata közül a legkedvezőbb feltételeket biztosító pénzügyintézetnél került sor a Közgyűlés bizottságának döntése alapján. Mindaddig ez volt a gyakorlat, míg a kötvény kibocsátásával megbízott pénzügyintézet ezt lehetővé tette. **A pénzügyintézet álláspontja szerint az Önkormányzat nem jogosult a kötvény kibocsátásából származó bevételt más banknál elhelyezni**, mert ez a szerződésben rögzítettek szerint⁴⁴ a szerződés lényegi és súlyos megszegésének minősül. Ezért 2009. augusztus hónaptól kizárólag a kötvényt kibocsátó pénzügyintézetnél került lekötésre a kötvénykibocsátásból származó bevétel fel nem használt része, ami a kamatbevételek relatív csökkenését eredményezte.

Az Önkormányzatnak 2007-2010 között az átmenetileg szabad pénzeszközei lekötéséből 639 millió Ft **kamatbevétele keletkezett**, melyből 545 millió Ft

⁴³ A táblázatban szereplő hosszú lejáratú kötelezettségek értékei nem egyeznek meg az önkormányzati nyilvántartással, mivel az Önkormányzat a kötvények értékelésénél az árfolyamváltozás hatását figyelmen kívül hagyta.

⁴⁴ Ezt támasztják alá a kötvény kibocsátásával kapcsolatos Megbízási szerződés 2.3.4. pontjában rögzítettek is, amelyek alapján a kötvény kibocsátásából származó bevételt az Önkormányzat csak a pénzügyintézetnél helyezheti el.

volt a kötvénykibocsátásból származó bevétel lekötéséből realizált kamat összege, amit az Önkormányzat teljes egészében a működési kiadások finanszírozására használt fel.

Az Önkormányzat **likviditását** a vizsgált időszakban csak **folyószámlahitel igénybevételével tudta biztosítani**, a **folyószámlahitel** és a **munkabér megelőlegezési hitel** alakulását az alábbi táblázat mutatja be:

Megnevezés	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év	ezer Ft-ban
					2011. március 31.
I. Folyószámlahitel					
a folyószámlahitel keretösszege január 1-jén	1 200 000	1 200 000	1 400 000	1 200 000	1 500 000
teljesített kamat és egyéb költség	62 178	56 782	78 795	108 016	36 428
II. Munkabér megelőlegezési hitel					
Igénybevett hitel összesen:	800 000	200 000	430 000	2 270 000	740 000
teljesített kamat és egyéb költség	3 477	1 338	2 382	17 697	5 408

A folyószámlahitel és munkabér megelőlegezési hitelek kondíciói és egyéb költségei a következők voltak⁴⁵:

Megnevezés	Kamat (referencia + kamatfelár)	Egyéb költség
Folyószámlahitel		
2007. év	3 havi BUBOR + 0,35 %	x
2008. év	3 havi BUBOR + 0,35 %	x
2009. év és 2010.03.31-ig	3 havi BUBOR + 0,35 %	x
2010. 04. 01-től	1 havi LIBOR + 3,9%	x
2011. év	1 havi LIBOR + 3,9%	x
Munkabér megelőlegezési hitel		
2007. év	3 havi BUBOR + 0,35 %	x
2008. év	3 havi BUBOR + 0,35 %	x
2009. év és 2010.03.31-ig	3 havi BUBOR + 0,35 %	x
2010. év 04.01-től	1 havi LIBOR + 3,9%	x
2011.év	1 havi LIBOR + 3,9%	x

A vizsgált időszakban az Önkormányzat minden év minden napján igénybe vette a folyószámlahitelt. Az átlagos napi állomány 2009-ben volt a legalacsonyabb, 679 millió Ft. A 2010. évi 750 millió Ft-os átlagos napi állomány 2011. március 31-ére 1530 millió Ft-ra emelkedett. A 2007-2010 közötti időszakot jellemző folyamatos likviditási problémák finanszírozása (folyószámlahitel) következtében az Önkormányzatnak összességében **305 millió Ft volt a teljesített kamat és egyéb költsége.**

Az áttekintett időszakban **az Önkormányzatnak minden év december 31-én volt folyószámlahitel állománya.** Ez 2007-ben 572 millió Ft, 2008-ban 844 millió Ft, 2009-ben 774 millió Ft és 2010-ben 1490 millió Ft volt.

A tartós likviditási problémák miatt az Önkormányzat 2007-ben hét, 2008-ban egy, 2009-ben négy, 2010-ben 11 és 2011. március 31-ig három alkalommal

⁴⁵ A 3 havi BUBOR az MNB fixing (átlagkamat) 2007-ben 7,75%, 2008-ban 8,87%, 2009-ben 8,64%, 2010-ben 75,5% és 2011. március 31-ig 6,03% volt.

vett igénybe munkabér megelőlegezési hitelt. Az igénybevett munkabérhitel alkalmanként átlagosan 178 millió Ft volt. A törlesztések az illetékbevételekből és a normatív állami támogatásokból az igénybevételt követő hónapban megtörténtek. A munkabérhitelhez kapcsolódó kamat és egyéb költség címén az Önkormányzat a vizsgált időszakban **összesen 25 millió Ft-ot** fizetett ki.

A 2010. december 31-én fennálló kötvény esetében a **kamatfizetési kötelezettségek alakulását befolyásolta** a kibocsátáskori és a 2010. évi utolsó kamatfizetési **referencia kamatok változása**, melyet az alábbi táblázat mutat be:

Megnevezés	Kibocsátási, lehívási	Utolsó fizetési	Változás %
	alapkamat %		
3 havi CHF LIBOR	2,78	0,278	-90,0

Az Önkormányzat számára az alapkamat mértéke kedvezően alakult az utolsó fizetési **alapkamat 90,0%-kal kevesebb lett** a kibocsátáskori⁴⁶ alapkamatnál, azonban az árfolyam változás kedvezőtlen hatása miatt a fizetendő kamat összegének csökkenése mérséklődött. A 0,90%-os kamatfelár figyelembevételével a kibocsátáskori kamatfizetési kötelezettség 182 152 CHF (30 millió Ft), míg az utolsó kamatfizetési kötelezettség 53 793 CHF (12 millió Ft) volt.

Az Önkormányzatnál a helyszíni vizsgálat alatt további hitel igénybevételről, illetve kötvénykibocsátásról szóló döntést nem készítettek elő, azonban a helyszíni ellenőrzés lezárása előtt, **2011. május 19-én** a Heves Megyei Bíróság jogerőre emelkedett végzésével **az Önkormányzat ellen adósságrendezési eljárás⁴⁷ indult.**

Az eljárást kezdeményező hitelező a 2001. évben a Kórházzal, mint az Önkormányzat költségvetési szervével állt szerződéses jogviszonyban. A hitelező 99,2 millió Ft tőke és járulékainak megfizetését kérte az Önkormányzattól – mint a Kórház perbeli jogutódjától –, aminek számított jelenértéke, mintegy 280 millió Ft.

A kártérítési perben a Heves Megyei Bíróság, mint I. fokú bíróság⁴⁸ és a Fővárosi Ítéltábla, mint fellebbviteli **bíróság járt el és hozott ítéletet a felperes javára.** Az **Önkormányzat** a Fővárosi Ítéltábla jogerős ítéletével szemben **2011. április 19-én felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő** a Legfelsőbb Bírósághoz. Kérte, hogy jogszabálysértés miatt helyezze hatályon kívül a fellebbviteli bíróság jogerős ítéletét és kötelezze az első fokon eljáró bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára, valamint kérelmezte az ítélet vég-

⁴⁶ A kötvény kibocsátásának időpontja 2007. december 20-a volt, ezért az első, teljes negyedéves időtartamra szóló fizetési kötelezettsége 2008. március 31-e lett.

⁴⁷ A Heves Megyei Bíróság 3.Apk. 10-11-000001/2. számú végzése és a 3.Apk. 10-11-000001/7. sz. határozata alapján indult az adósságrendezési eljárás, ami a Cégközlöny 2011/20. számában jelent meg 2011. május 19-én.

⁴⁸ Az I. fokú bíróság 7.G.20.182/2006/77. számon hozott ítéletet, a fellebbviteli bíróság jogerős ítéletének száma 6.Pf.20.554/2010/6.

rehajtásának felfüggesztését is. A **Legfelsőbb Bíróság 2011. május 17-én**⁴⁹ hozott végzésében, az Önkormányzat (II. rendű alperes) kérelmére, a **Fővárosi Ítéletábla jogerős ítéletének végrehajtását** – a felülvizsgálati eljárás befejezéséig – **felfüggesztette**. A végzés az Önkormányzathoz 2011. május 23-án érkezett, amikor már az Önkormányzat ellen az adósságrendezési eljárás folyamatban volt.

A **hitelező** jogi képviselője **2011. április 11-én kezdeményezte** a Heves Megyei Bíróságnál – a Fővárosi Ítéletábla 2011. február 18-án jogerőre emelkedett ítélete alapján – **az adósságrendezési eljárást az Önkormányzat ellen**, mivel a 2011. március 10-én kelt fizetési felszólításuk⁵⁰ válasz és teljesítés nélkül maradt.

Az Önkormányzat képviseletében a Közgyűlés Elnöke, Alelnöke és Főjegyzője 2011. május 5-én **egyeztetést**⁵¹ **folytattak** a hitelező képviselőivel annak érdekében, hogy a jogerős és végrehajtható bírósági ítéletben kimutatott kötelezettségét az Önkormányzat **részletfizetéssel teljesíthesse**. A hitelező által elvárt fizetési ütemezést és feltételeket az Önkormányzat képviselői likviditási problémákra hivatkozva nem tartották elfogadhatónak.

A Heves Megyei **Bíróság a 2011. április 27-i végzésében** – amit az Önkormányzat 2011. április 29-én kézhez kapott – a helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárásáról szóló 1996. évi XXV. tv. (továbbiakban adósságrendezési törvény) 6. § (2)-(3) bekezdéseiben foglaltak alapján, **felszólította** a Közgyűlés Elnökét, hogy – a kézhezvételtől számított 15 napon belül – **nyilatkozzon** arról, hogy a hitelező által benyújtott **kérelemben foglaltakat az Önkormányzat elismeri-e**. A Közgyűlés Elnöke 2011. május 12-ei nyilatkozatában közölte, hogy a hitelezőnek az adósságrendezési törvény 4. § (2) bekezdés c) pontjára alapított adósságrendezési eljárást kezdeményező kérelmében foglaltak fennállását **az Önkormányzat, mint adós nem ismeri el**.

Az Önkormányzatnak a 2010. évről **52 millió Ft** kimutatott **szabad felhasználású pénzmaradványa volt** és a kötvénykibocsátásból származó bevétel fel nem használt maradványát elkülönített számlán kötötték le. A vizsgált időszakban az Önkormányzat a kötvény kibocsátásával kapcsolatos **szereződését nem módosította** annak érdekében, **hogy a kizárólag fejlesztési céllal kibocsátott kötvény ellenértéke működési célra is felhasználható legyen**. A 2008. évben kezdeményezték a pénzügyintézetnél – ideiglenes jelleggel és visszapótlási kötelezettséggel – a működési célú felhasználást, de a pénzügyintézet a kötvény kamatának emelését szabta feltételül, ami az Önkormányzat fizetési kötelezettségeit jelentősen megemelte volna, ezért a szerződés módosítására nem került sor. Az Önkormányzat véleménye szerint ezért **nem használ-**

⁴⁹ A Legfelsőbb Bíróság 2011. május 17-én Pfv.IX.20.911./2011/2. számon hozta meg végzését.

⁵⁰ A hitelező adatszolgáltatása alapján a fizetési felszólítást az Önkormányzat és annak jogi képviselője 2011. március 16-án átvette.

⁵¹ A Főjegyző az ÁSZ ellenőrzés számára feljegyzést készített az egyeztetéssel kapcsolatban.

hatta fel a kötvényből származó bevétel maradványát a hitelező követelésének kiegyenlítésére.

A hitelező az eljárás megindítását az adósságrendezési törvény 4. § (2) bekezdés c) pontjában foglaltak szerint – jogerős és végrehajtható bírósági ítélet alapján – kérte, ezért a Heves Megyei **Bíróság** az adósságrendezési törvény 9. § (1) bekezdésének értelmében **az adósságrendezési eljárás megindítását 2011. május 13-án kelt végzésével elrendelte.**

A kötvénnyel kapcsolatos megbízási szerződésben rögzítettek miatt az Önkormányzat az adósságrendezési eljárás hitelezői kezdeményezéséről tájékoztatta⁵² a pénzügyintézetet 2011. május 9-én. A **pénzügyintézet** a folyószámlahitelkeretszerződés azonnali hatályú felmondásával nem élt, de a körülményekre való tekintettel a **hitelkeret igénybevételét** – az adósságrendezés megindításáig, a jogerős végzés Céglétszabályzatban való közzétételéig – **megtagadta**. Az Önkormányzat 2011. május 13-ára a rendelkezésére álló 1800 millió Ft-os hitelkeretből 1791 millió Ft-ot vett igénybe, a maradék 9 millió Ft felhasználását a pénzügyintézet nem engedélyezte azért, mert a **megváltozott körülmények az Önkormányzat hitelképtelenségének megállapítását eredményezhetik.**

A pénzügyintézet indoklása szerint a „Ptk. 524. §-a értelmében a kölcsönösszeg átadását, azaz a hitel folyósítását a hitelező megtagadhatja ha a szerződés megkötése után akár az ő, akár az adós körülményeiben olyan lényeges változás állott be, amely miatt a szerződés teljesítése többé el nem várható, továbbá a szerződés megkötése után olyan körülmények következtek be, amelyek miatt azonnali hatályú felmondásnak (525.§) van helye”.

Ezen törvényi rendelkezés alapján a pénzügyintézet **az Önkormányzat számláját 2011. május 13-án terhelésre letiltotta**, aminek következtében az arra beérkező jóváírások a folyószámlahitel összegét csökkentik. Tájékoztatták továbbá az Önkormányzatot, hogy a munkabér hitelkeret a normatív állami támogatás beérkezésekor, abból közvetlenül kiegyenlítésre kerül és a jövőre vonatkozóan **a munkabér hitelkeretet megszüntetik.**

A **Közigazgatási Bizottság** 2011. május 18-án rendkívüli ülést tartott és az adósságrendezési törvény alapján a **szükséges intézkedésekhez a döntését meghozta**, lemondott az adósságrendezési törvény 9. § (4) bekezdésében biztosított fellebbezési jogáról, a 16. § (1) bekezdése szerint eljárva megválasztotta az adósságrendezési bizottság negyedik tagját és a 10. § (3) bekezdése alapján döntöttek a hitelezőknek szóló felhívás közzétételéről is. A Közigazgatási Bizottság felhatalmazta az Elnöket és a Főjegyzőt, hogy az adósságrendezési törvényben foglaltak szerint járjanak el, biztosítsák az előírt kötelező feladatok ellátását és a pénzügyi gondnokkal működjenek együtt.

Az **adósságrendezési bizottság** 2011. május 25-én megtartotta első ülését, az Önkormányzat a pénzügyi gondnokot – a banki átutalások teljesíthetőségéhez ellenjegyzőként – a pénzügyintézethez bejelentette a **kötelező feladatok**

⁵² Az Önkormányzat tájékoztató levelének száma 1-15/2011/221. volt.

biztosítása érdekében. Ettől az időponttól a pénzügyintézet az adósságrendezési törvényben meghatározottak szerint teljesíti az Önkormányzat kifizetéseit.

Az Önkormányzat által készített kimutatás szerint **a folyamatban lévő perek a Kórházzal kapcsolatosak.** A két db munkaügyi per 63 millió Ft és járulékai megfizetéséről szól, **12 db műhibaper** van folyamatban 152 millió Ft és járulékai megfizetése iránt. Ezekon kívül még nyolc hitelező perli az Önkormányzatot a Kórház korábbi működésével kapcsolatosan, amiknek pertárgy értéke összesen mintegy 960 millió Ft és járulékai követeléséről szól.

3.2. Szállítók felé fennálló kötelezettségek

Az Önkormányzatnak és gazdasági társaságainak lejárt szállítói tartozásait és egyéb kiadás elmaradásait az alábbi táblázat tartalmazza:

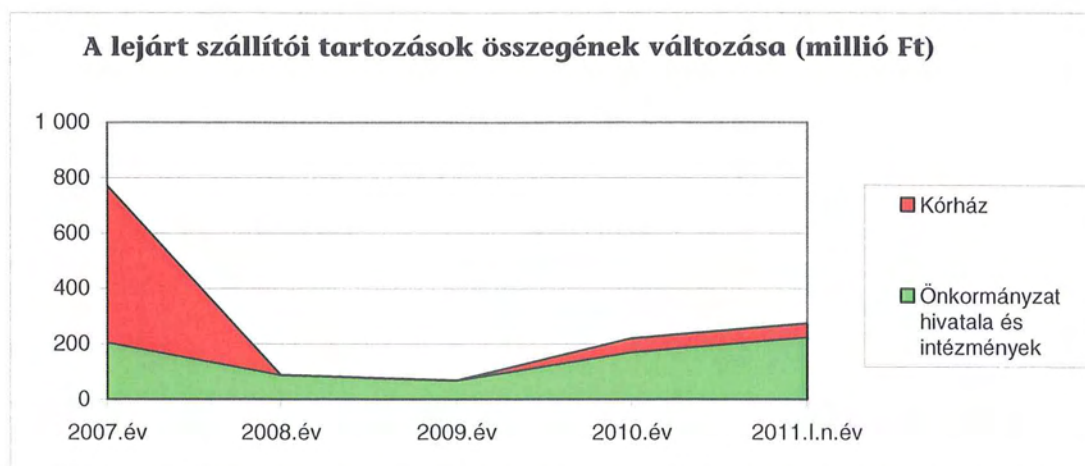
adatok ezer Ft-ban

Megnevezés	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
	december 31.	december 31.	december 31.	december 31.	március 31.
Lejárt szállítói tartozás	770 586	88 075	68 393	169 693	225 190
ebből Kórház	565 575	-	-	-	-
Gazdasági társaságok lejárt szállítói tartozása	-	-	6 725	49 965	49 611
Egyéb kiadás elmaradás	-	173 614	-	-	-
Tartozásállomány összesen	770 586	261 689	75 118	219 658	274 801

Az Önkormányzat **lejárt szállítói tartozása és egyéb kiadás elmaradása** 2007. december 31-i 771 millió Ft-ról 2010. december 31-ére 170 millió Ft-ra csökkent, 2011. első negyedév végére 225 millió Ft-ra emelkedett. A 2007. év kiugróan magas tartozásállományát nagyobbrészt a Kórház lejárt tartozásai okozták. A 2008. évben kiszervezett kórházi feladatellátáshoz kapcsolódik az **egyéb kiadás elmaradásaként** kimutatott 174 millió Ft, a közalkalmazotti létszámcsökkentésekkel összefüggő személyi juttatások után fizetendő munkaadói járulékok fizetési kötelezettségének átütemezése miatt.

A 2009. évben megalakult – teljes mértékben önkormányzati tulajdonú – **Kórház Nonprofit Kft-nek a lejárt szállítói tartozása** a 2009. év végi 7 millió Ft-ról, 2010. 12. 31-ére 50 millió Ft-ra **növekedett.** Ennek 48%-a 30 napon túli **volt.**

Az Önkormányzat 2010. december 31-i lejárt szállítói tartozás állományában **éven túli tartozás nem volt.** A 30 napot meghaladó lejárt tartozásállomány 50,0%-a (23 millió Ft) 31-60 nap közötti, a 23,9%-a (11 millió Ft) pedig 61-90-nap közötti.

A 100%-ban önkormányzati tulajdonú Kórház Nonprofit Kft. a 112/2009. (VIII. 28.) számú közgyűlési határozat alapján, 2009. augusztus 28-án az Önkormányzattól 20 millió Ft összegű **tagi kölcsönben** részesült, kétéves időtartamra.

A Közgyűlés a 138/2007. (VI. 29.) számú határozatában a Hivatal részére, a régi gépkocsik értékesítése mellett négy db személygépkocsi – lízing-szerződés útján történő – beszerzéséről döntött. A közbeszerzési eljárás lefolytatása után **megkötötték a lízingszerződéseket** összesen 26 millió Ft + áfa összegben. A lízingszerződések alapján 2010. december 31-én az Önkormányzatnak 2 millió Ft összegű szerződés szerinti kötelezettsége állt fenn.

Az Önkormányzatnak a vizsgált időszakban **garancia- és kezességvállalással kapcsolatos hosszú távú kötelezettségvállalása nem volt**, azonban a Közgyűlés a 109/2009. (VIII. 28.) számú határozatával a következő döntést hozta: „A Közgyűlés kézfizető kezességet vállal és azonnali inkasszó jogot biztosít a terhelhető bankszámlák felett a ... Kórház... Közhasznú Kft részére nyújtandó 400 millió Ft... éven belüli forgóeszköz hitel erejéig és fizeti a hitel igénybevételével kapcsolatos kamat és járulékos kiadásokat.”

A közgyűlési határozatban foglaltak alapján 2009. szeptember 15-én az Önkormányzat bankszámlavezető pénzügyintézete vállalkozói folyószámlahitel szerződést írt alá a Kórház Nonprofit Kft-vel. A szerződésben rögzítették, hogy a pénzügyintézet 400 millió Ft hitelkeretet biztosít 2010. január 27-i lejáratú dátummal, átmeneti likviditási problémák kezelése céljából. A szerződés mellékletét képezte az Önkormányzat és a pénzügyintézet között létrejött **kezességvállalási megállapodás**, amelyben rögzítették szerint **az Önkormányzat, mint kezes** elfogadta, hogy a pénzügyintézet az adós (Kórház Nonprofit Kft.) nem fizetése esetén jogosult közvetlenül a kezes (Önkormányzat) ellen fordulni.

Az Önkormányzatnak a kézfizető kezességvállalása alapján fizetési kötelezettsége keletkezett. A pénzügyintézet a folyószámla hitelkeret megszüntetésével, 2010. január 27-i dátummal, összesen **161 millió Ft tartozást mutatott ki** a Kórház Nonprofit Kft-vel szemben. Mivel a Kft. a kimutatott tartozását nem tudta rendezni, annak kifizetése a megkötött kezességvállalási megállapodás alapján az Önkormányzatra hárult.

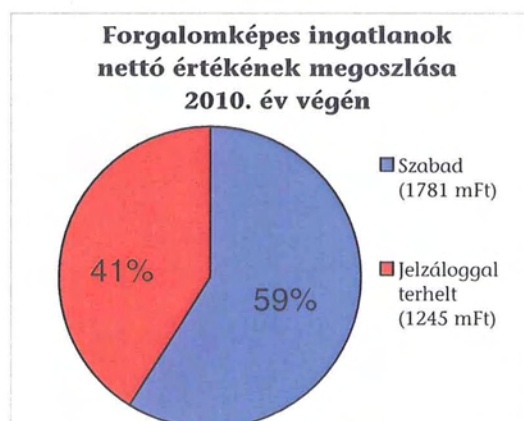
Az Önkormányzat a kifizetett összegre – a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. tv. 14. § (2) bekezdése alapján – **megkötötte a támogatási szerződést**, melyben kötelezte a Kórház Nonprofit Kft-t, hogy az összeget a 2010. évi közhasznúsági jelentésében helyi önkormányzattól kapott támogatásként mutassa ki.

Az Önkormányzat a „Heves Megye 2027” elnevezésű kötvény kibocsátásakor a **kötvénnyel kapcsolatos visszavásárlási kötelezettségeit ingatlanértékesítésből tervezte teljesíteni**. A pénzügyi intézettel kötött megbízási szerződésben a költségvetési bevételeit jelölte meg a kötvény és kamatai megfizetésének fedezetéül úgy, hogy a pénzügyi intézet – az Önkormányzat pénzügyi helyzetének változása esetén – jogosult a biztosítéki kört kiegészíteni.

A szerződés alapján keletkezett jogviszonyból eredő kötelezettségek biztosítására a biztosítéki kört kiegészítették, emiatt **a megbízási szerződést kétszer módosították**, első alkalommal 2009. december 1-jén, második alkalommal 2010. február 26-án. Mindkét alkalommal egy-egy önkormányzati ingatlanra jelzálogjogot jegyeztek be a pénzügyi intézet javára. A megterhelt ingatlanok becsült forgalmi értéke együttesen 1065 millió Ft volt. Az Önkormányzat nyilvántartásaiban 2010. december 31-én az érintett ingatlanok 664 millió Ft, illetve 214 millió Ft nettó értéken szerepeltek. A bejegyzett jelzálogjog mindkét ingatlanon 3000 millió Ft-nak megfelelő össznévértékű, CHF-ben kibocsátott kötvényügylet és járuléka erejéig történt.

Az Önkormányzatnak a 2010. július 20-án módosított folyószámlahitelkeretszerződésben foglaltak szerint – a folyószámlahitel visszafizetésének fedezeti kiegészítéseként – még egy ingatlanát terheltek meg jelzálogjoggal. Az ingatlan becsült forgalmi értéke 531 millió Ft, nettó értéke 376 millió Ft volt 2010. december 31-én.

A jelzálogjoggal terhelt ingatlanok *számviteli nyilvántartás* szerinti nettó értéke 2010. december 31-én összesen 1254 millió Ft, becsült értéke⁵³ pedig 1596 millió Ft volt. Az Önkormányzat 3026 millió Ft nettó értéken nyilvántartott összes forgalomképes ingatlanának a 41%-a volt jelzáloggal terhelt.

⁵³ Az Önkormányzat ingatlanait nettó értéken tartja nyilván, csak egyes, a Közgyűlés által meghatározott esetekben végeztet forgalmi értékbecslést.

A vizsgált időszakban **nem történt meg annak felmérése, hogy az elhasznált eszközök pótlása milyen kötelezettséget jelentene az Önkormányzat számára.** A felújításokra, az eszközök pótlására, elsősorban az intézmények működőképességének biztosítása, illetve a szakhatósági előírások figyelembe vételével került sor. Az Önkormányzat a 2007-2010. években a tárgyi eszközök után 2423 millió Ft összegű értékcsökkenést számolt el. **Felújításra 343 millió Ft-ot fordított.**

4. A PÉNZÜGYI EGYENSÚLY MEGTEREMTÉSE ÉRDEKÉBEN HOZOTT INTÉZKEDÉSEK

A jelentésben szereplő CLF módszerrel bemutatott működési és felhalmozási hiány a vizsgált időszakban annak ellenére alakult ki, hogy az Önkormányzat folyamatosan intézkedéseket tett a finanszírozási rendszer változása miatti forráscsökkenés ellensúlyozására.

A Közgyűlés a 132/2007. (VI. 29.) határozatával elfogadott 2007-2010. évek közötti időszakra szóló Gazdasági Programban jelölte meg azokat az irányokat, amelyeket a bevételnövelés és kiadáscsökkentés érdekében indokoltnak tartott. Ennek megfelelően a szakosított szociális ellátások, a gyermekvédelem területén a hasonló típusú intézmények gazdasági összevonását, majd ezt követően az intézmények szakmai összevonását tűzték ki célul. A közoktatási intézményekre középtávon három fokozatban, az önállóan gazdálkodó intézmények számának csökkentését, a szakfeladatok kiszolgáltatásának, biztosításának integrált megszervezését, illetve a szervezetek összevonását (kevesebb intézmény, kevesebb feladatellátási hely megtartásával) szerepeltették. Ebben az intézményi körben célul tűzték még ki, hogy az intézmények fenntartásába társulási megállapodásokkal bevonják a települési önkormányzatokat, valamint az intézmények szolgáltatási kínálatának bővítését. A kulturális és közművelődési területen is indokoltnak látta a Közgyűlés az intézményi rendszer racionalizálását. Ennek keretében fogalmazódott meg az Eger Megyei Jogú Városi Önkormányzattal közösen ellátandó feladatok költségmegosztása rugalmasabb rendszerének kialakítása, az adott település érdekében végzett szolgáltatás finanszírozásába a települési önkormányzatok bevonása. A Gazdasági Program meghirdette a nem kötelező, illetve a kötelező mértékhez nem kötött feladatok ellátási volumenének csökkentését is.

Az Önkormányzat az éves költségvetésének elfogadásakor – figyelemmel a Gazdasági Programra – a pénzügyi egyensúly megteremtése érdekében a vizsgált időszak valamennyi évében kidolgozta a kiadások csökkentésére, bevételek növelésére vonatkozó tervét.

A 2007-2010. évek **kiadáscsökkentő intézkedéseinek** hatását, beavatkozási területenként az alábbiak részletezik:

adatok: ezer Ft-ban

Az érvényesített kiadáscsökkentés területei	Személyi juttatások és járulécai	Dologi, működési kiadások	Pénzeszköz átadások, támogatások	Összesen
A Közgyűlés működése				
A Hivatalnál	103 248		187 990	291 328
Az intézményeknél	2 900 349	151 229	63 403	3 114 981
ÖSSZESEN	3 003 597	151 229	251 393	3 406 219

A Közgyűlés működésében 2010-ig bezárólag nem történt számszerűsíthető kiadáscsökkentő intézkedés.

A megtakarítások az azonos típusú intézkedésekre kerültek összegzésre, az intézményeket érintő egyedi döntések kiadáscsökkentéseit az Önkormányzat nem számszerűsítette.

A **Hivatalnál** a Közgyűlés a 63/2007. (III. 30.) számú határozatával kilenc fő álláshely megszüntetését rendelte el, melynek négy évre vetített megtakarítása 103 millió Ft. Az Önkormányzat döntött két intézményfenntartó társulás megszüntetéséről, ezzel a Hivatal költségvetésében a működéshez szükséges pénzeszköztadás előirányzatai felszabadultak.

Az önkormányzati szinten kimutatott megtakarítási intézkedésekből 3115 millió Ft-ot, az összes intézkedés 91,5%-át az **intézmények körében** érvényesítették, melyből 2900 millió Ft-ot a személyi juttatások és járulékeinál mutattak ki.

Az Önkormányzat 2007. július 1-jei hatállyal gazdasági szempontok szerint összevonta a négy gyermekvédelmi szakellátást nyújtó otthonát. A Bartakovics Béla Művelődési Központot megszüntették, a módszertani feladatait és az Esélyek Háza feladatait a Heves Megyei Önkormányzat Pedagógiai Intézetébe integrálták. A más megyék lakói részére nyújtott szolgáltatás szűkítésére vonatkozó önkormányzati döntés értelmében a Mlinkó István Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Diákotthon a megyén kívüli ellátási kötelezettségét csak megállapodás útján teljesítheti. Az intézményi rendszer átszervezése keretében felére csökkent (34-ről 17-re) az önálló gazdálkodási jogkörral rendelkező intézmények száma. Önállóan működőt soroltak át részben önállóvá, így ezek száma 6-ról 19-re emelkedett. Az intézményi működtetés hatékonyságát javító szervezési intézkedések 76 fő közalkalmazotti álláshely megszüntetését eredményezték. Az intézményi átszervezések kiadási megtakarításainak négy éves hatása – az Önkormányzat számítása alapján – 398 millió Ft volt. Az Önkormányzat a kiadási megtakarítás érdekében közvetlen létszámcsonkítási intézkedést is hozott. A 63/2007. (III. 30.) közgyűlési határozat 170 fő közalkalmazotti álláshely, a fenntartásában működő Kórháznál 50 fő közalkalmazotti álláshely megszüntetését rendelte el. További 150 fő közalkalmazotti álláshely megszüntetésére került sor a Kórháznál a 125/2007. (VI. 29.) számú közgyűlési határozat alapján. Az intézkedések együttes hatásaként az Önkormányzat számításai szerint 1932 millió Ft kiadási megtakarítás keletkezett.

A gyermekvédelmi intézményrendszer szakmai összevonása 2008. január 1-jével megtörtént. A HMÖ Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat, a HMÖ Négy Kincs Gyermekotthona, a Pétervásárai Gyermekotthon, a Hétszínvirág Gyermekotthon összevonásával létrejött a Heves Megyei Önkormányzat Egységes Gyermekvédelmi Intézménye. A Széchenyi István Közgazdasági és Informatikai Szakközépiskola és a Bajza József Gimnázium működtetése Hatvan Város Önkormányzatával társulás formájában valósult meg. A szervezeti átalakítás 57 fő álláshelyet érintett. A pedagógiai szakszolgálat területén a hatvani és a gyöngyösi nevelési tanácsadó jogutóddal megszűnt⁵⁴. Az Önkormányzat megszüntette a Károly Róbert Kereskedelmi, Vendéglátóipari és Idegenforgalmi Szakképző Iskolát, jogutóda a Gyöngyös Város Önkormányzata és a Károly Róbert Főiskola által létrehozott nonprofit kft. lett. Az intézkedések eredményeként – az Önkormányzat kimutatása szerint – 375 millió Ft megtakarítás keletkezett.

Az intézményszervezési intézkedések 2009. évben tovább folytatódtak. Az önként vállalt feladatot ellátó Tardosi Ifjúsági és Sporttábort költségvetési intézményként megszüntették, a Közgyűlés pályázatot írt ki az ingatlanok bérleti jogviszonyban történő hasznosítására, a feladat további ellátására. A nyertes pályázóval megkötött bérleti szerződés tartalmazta, hogy a bérleti díj ellenében végrehajtott fejlesztések, beruházások az Önkormányzat tulajdonába kerülnek. Az átszervezéssel 41 millió Ft kiadási megtakarítást mutattak ki. Az Önkormányzat a kötelező feladatot ellátó hatvani Damjanich János Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégiumot megszüntette és egyetértett azzal, hogy a feladatait Hatvan Város Önkormányzata által intézményi összeolvadás útján megalapítandó új közoktatási intézmény lássa el.

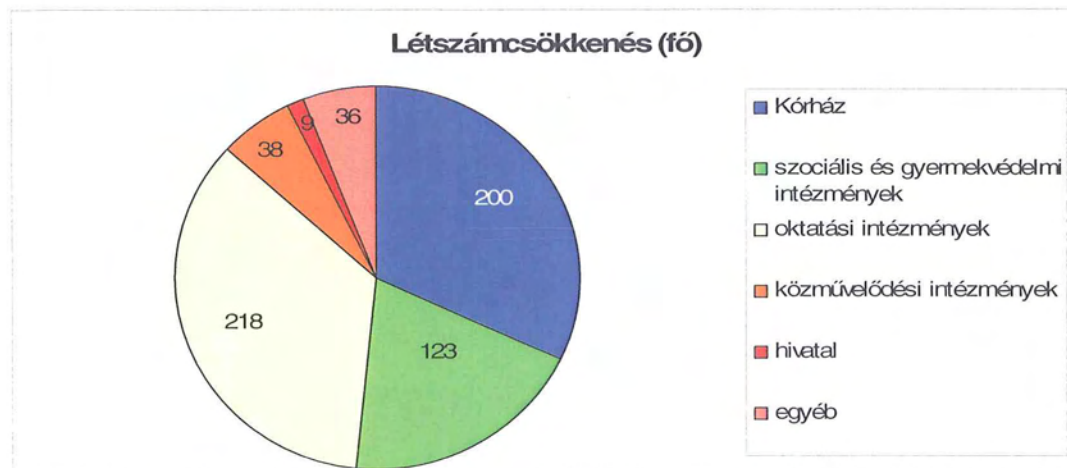
Az Önkormányzat 2010-ben már a költségvetés készítésekor valamennyi intézménye részére 14%-kal csökkentett mértékben biztosította a közalkalmazotti bértábla fedezetét. Bérmegetakarításból kellett fedezni a betegszabadság, a túlóra, az ügyelet, a helyettesítés miatti kifizetéseket. Az intézmények dolgozóinak cafetéria juttatást nem fizettek. A kiadási megtakarításokat ebben az évben jellemzően létszámcsökkentési intézkedéssel érték el. A 7/2010. (II. 19.) közgyűlési határozat értelmében 38 közalkalmazotti álláshely zárolását rendelte el a gyermekvédelmi, szociális és közművelődési intézményeknél. Ezen túl támogatta négy fő intézményi dolgozó prémiumévek programban való részvételét. A létszámcsökkentések eredményeképpen az Önkormányzat összesítése alapján 51 millió Ft kiadási megtakarítás keletkezett.

A létszámcsökkentő intézkedések következtében az Önkormányzat nyilvántartása alapján a 2007. és 2010. évek között a Hivatalban és intézményeinél összesen 624 fő álláshelyet szüntettek meg, melyből 452 szakmai álláshely, 172 fő intézményüzemeltetéssel kapcsolatos álláshely volt. Az Önkormányzatnál 2007. évben foglalkoztatott átlaglétszám 4141 fő volt, amely a 2010. évre 1926 fő átlagos foglalkoztatottra csökkent. A csökkenés túlnyomó részét a Kórház gazdasági társaság részére történő vagyonkezelésbe adása, és az Illetékhi-

⁵⁴ A hatvani nevelési tanácsadó a Lesznai Anna Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Szakiskolába, a gyöngyösi nevelési tanácsadó pedig a Petőfi Sándor Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménybe integrálódott be.

vatal kormányzati intézkedés miatti átadása okozta, ezeknél az intézményeknél az átadáskor az engedélyezett álláshelyek száma 1516, illetve 38 fő volt.

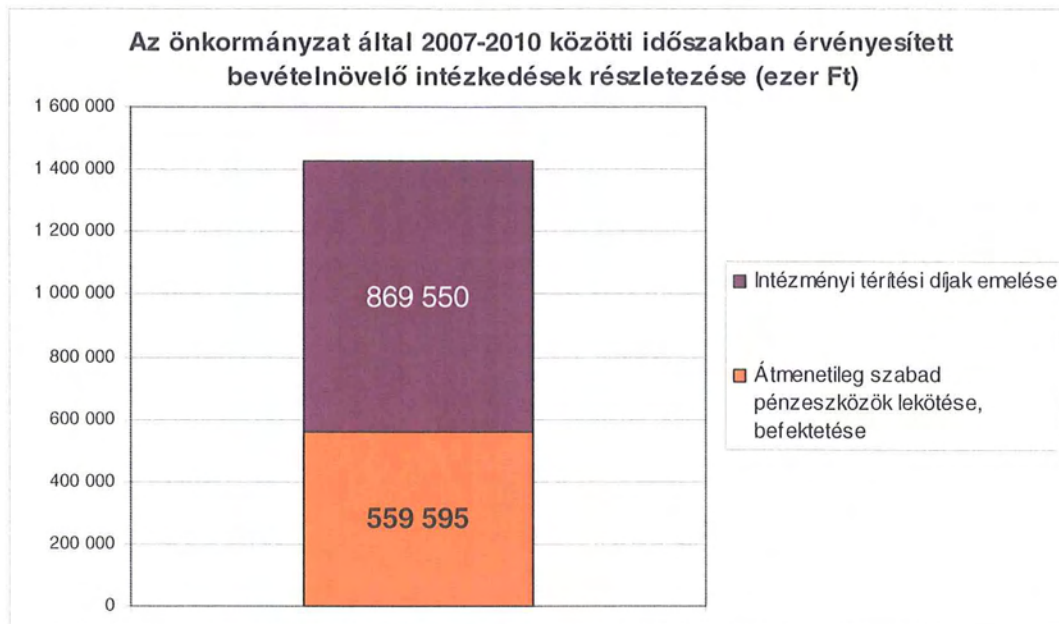
A 2007. és 2010. évek között az Önkormányzat az általa fenntartott intézményeinél több ütemben létszámcsökkenést hajtott végre. A megszüntetett álláshelyek ágazatonkénti megoszlását az alábbi grafikon szemlélteti:

A helyi szervezési intézkedések végrehajtását összességében 233 millió Ft központi költségvetési támogatás segítette. Ezáltal 257 fő álláshelyet tartósan leépítettek, 367 fő álláshely megszüntetéséhez nem kapcsolódott központi támogatás. Az Önkormányzat fenntartásában működtetett Kórház átlagléttszáma 2006-ban 1559 fő volt, ami a 2010. évre az önkormányzati egyszemélyi tulajdonban lévő gazdasági társaság által ellátott feladatoknál 1161 főre csökkent.

A 2007. és 2009. években települési önkormányzattól és egyéb szervezettől való **feladatátvétel** 201 millió Ft **kiadásnövekedést okozott**, amelyen belül a személyi juttatás és járulékai 182 millió Ft-tal, a dologi kiadások 19 millió Ft-tal, a pénzeszközátadások pedig 10 millió Ft-tal emelkedtek. Az intézményátvétel kapcsán a kiadásnövekedéshez társuló normatív állami hozzájárulásból származó bevételi többlet 72 millió Ft volt.

Az **Önkormányzat** a kiadáscsökkentő intézkedések mellett **bevételnövelésre is hozott döntéseket**, ezek összességében 1429 millió Ft-ban realizálódtak, amit a következő grafikon mutat be:

A Hivatal bevételeit növelték az átmenetileg szabad pénzeszközök (kötvényki-bocsátásból származó bevétel fel nem használt része), melyek a vizsgált időszakban összességében 560 millió Ft bevételt jelentettek az Önkormányzatnak. Az intézményi térítési díjak emelésére vonatkozó testületi döntések 869 millió Ft bevételi többletet eredményeztek.

Intézményi szinten bevétel-növekedésként jelentkezett emellett a feladatátvé-
telhez kapcsolódó normatív állami hozzájárulás 72 millió Ft összegben. Az éves költségvetések elfogadása kapcsán a Közgyűlés minden alkalommal döntött a működésképtelen önkormányzatok egyéb támogatási keretére történő igény benyújtásáról. Támogatási kérelmeikre a négy évben összességében 420 millió Ft támogatást kaptak.

Az Önkormányzat és intézményei a vizsgált években benyújtott pályázataik el-bírálását követően összességében 1157 millió Ft működési célú pályázati for-ráshoz jutottak.

5. A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK GAZDÁLKODÁSI RENDSZERÉNEK 2009. ÉVI ELLENŐRZÉSE SORÁN A PÉNZÜGYI EGYENSÚLY JAVÍTÁSÁRA TETT SZABÁLYSZERŰSÉGI ÉS CÉLSZERŰSÉGI JAVASLATOK HASZNOSULÁSA

Az ÁSZ az Önkormányzat gazdálkodási rendszerét a 2009. évben vizsgálta át-fogó jelleggel. A vizsgálat közben a pénzügyi egyensúly javítására a következő célszerűségi javaslatot fogalmazták meg a főjegyző számára: „*tájékoztassa – évente végzett számítások alapján – a Közgyűlést az Önkormányzat eladósodásának növekedésére figyelemmel arról, hogy a hosszú lejáratú, adósságot keletkeztető kötele-zettségvállalásokból adódó tőke és kamatfizetési kötelezettségét az Önkormányzat mi-lyen feltételek biztosítása mellett tudja teljesíteni*”. A javaslat megvalósítása érde-kében a számvevői jelentés aláírását követő 8 napon belül a Közgyűlés elnöke a 42-13/2009/005. számú levelében intézkedett a realizálására, ezáltal az ÁSZ jelentésben a javaslat megfogalmazására nem volt szükség.

Az intézkedés hatására az éves zárszámadási rendlettervezet előterjesztésekor a Közgyűlés részére tájékoztatást nyújtott az előterjesztő az eladósodás mértékéről, az eladósodás csökkentésére tett intézkedéseket pedig az éves hiánykezelési tervekben hagyta jóvá a Közgyűlés, melyek végrehajtásáról a féléves, háromnegyed éves és az éves beszámoló során kért tájékoztatást.

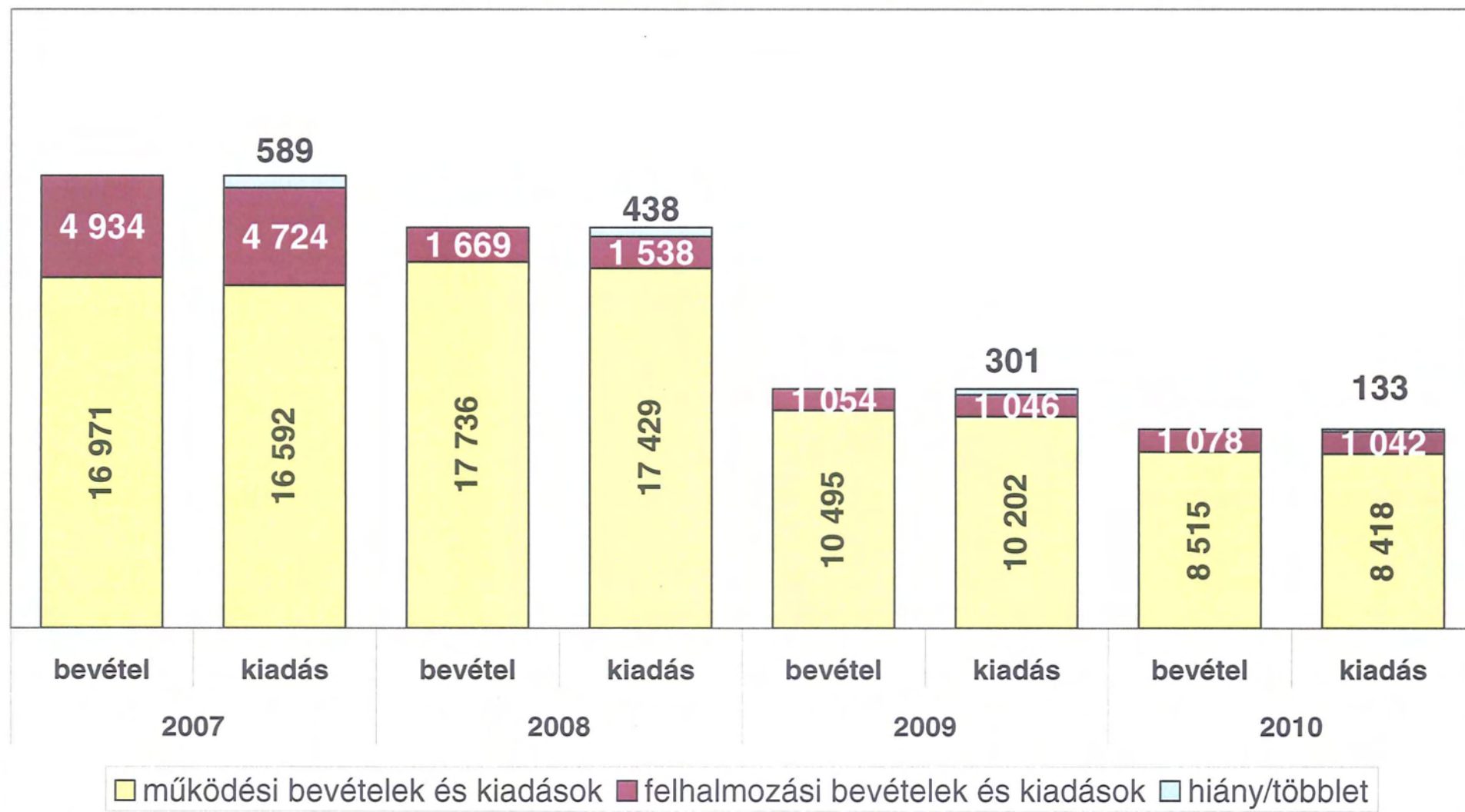
Budapest, 2011. december „13. ”

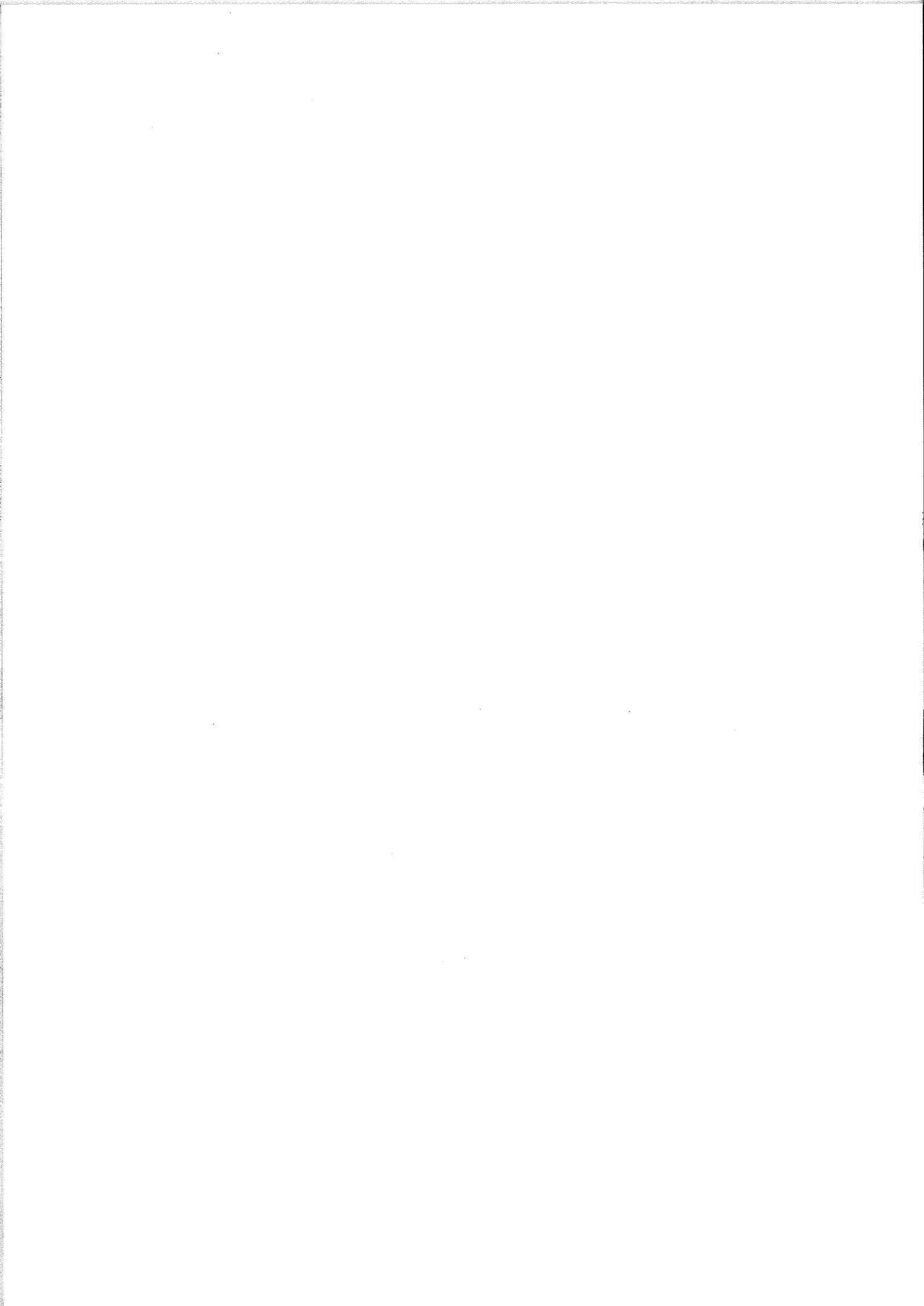

Domokos László
Domokos László

Melléklet: 4 db 7 lap

Működési és felhalmozási célú hiány/többség alakulása (millió Ft)

Az Önkormányzat CLF módszer szerint besorolt bevételei és kiadásai 2007-2010 között

1. FOLYÓ KÖLTSÉGVETÉS*	2007.	2008.	2009.	2010.
1.1.1. Saját működési bevételek	3 647 667	4 380 333	3 887 767	3 218 866
1.1.2. Költségvetési támogatás	4 922 945	5 960 781	5 082 387	3 416 919
1.1.3. Átengedett bevételek	1 680 575	607 609	609 538	201 717
1.1.4. Államháztartáson belülről kapott támogatások	7 024 915	6 604 677	719 343	543 363
1.1.5. EU-tól és külföldről kapott bevételek	8 605	38 092	9 608	15 258
1.1.6. Államháztartáson kívülről kapott bevételek	43 129	55 839	88 931	59 886
1.1.7. Előző évi pénzmaradvány átvétel	70 576	111 098	49 826	23 643
1.1. Folyó bevételek = 1.1.1.+1.1.2.+1.1.3.+1.1.4.+1.1.5.+1.1.6.+1.1.7.	17 398 412	17 758 429	10 447 400	7 479 652
1.2.1. Működési kiadások kamatkidadások nélkül	15 791 899	16 332 119	9 108 166	7 715 402
1.2.2. Államháztartáson belülré átadott pénzeszközök	433 415	343 197	341 875	111 453
1.2.3.1. vállalkozásoknak	10 000	268 396	2 296	0
1.2.3.2. EU-nak, illetve külföldre	0	11 852	20 262	0
1.2.3.3. magánszemélyeknek	180 831	182 387	172 456	209 369
1.2.3.4. nonprofit szervezeteknek	107 878	129 369	97 025	197 794
1.2.3. Transzferkiadások (=1.2.3.1.+1.2.3.2.+1.2.3.3.+1.2.3.4)	298 709	592 004	292 039	407 163
1.2.4 Kamatkidadások	68 454	161 021	192 050	183 932
1.2.5. Előző évi pénzmaradvány átadás	70 576	112 482	47 518	24 143
1.2. Folyó kiadások = 1.2.1.+1.2.2.+1.2.3.+1.2.4.+1.2.5	16 663 053	17 540 823	9 981 648	8 442 093
1.3. Folyó költségvetés egyenlege MŰKÖDÉSI JÖVEDELEM (1.1. - 1.2.)	735 359	217 606	465 752	-962 441
2. FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS**				
2.1.1. Saját tőkebevételek	43 960	56 948	67 258	11 091
2.1.2. Államháztartáson belülről kapott támogatások	795 578	242 258	164 226	207 774
2.1.3. EU-tól és külföldről kapott támogatások	900	0	0	0
2.1.4. Államháztartáson kívülről kapott támogatások	85 170	87 648	14 154	62 626
2.1. Felhalmozási bevételek (=2.1.1.+2.1.2.+2.1.3.+2.1.4.)	925 608	386 854	245 638	281 491
2.2.1. Saját felhalmozási kiadás áfával	1 518 531	1 314 245	764 451	938 282
2.2.2. Saját felújítási kiadás áfával	165 885	86 617	160 199	81 411
2.2.3. Államháztartáson belülré átadott pénzeszköz	29 063	128 430	97 565	15 368
2.2.4. EU-nak és külföldnek adott pénzeszközök	0	0	0	0
2.2.5. Államháztartáson kívülré adott pénzeszközök	10 500	8 167	14 050	7 419
2.2.6. Befektetési célú részesedések vásárlása	0	700	10 000	0
2.2. Felhalmozási kiadások (=2.2.1.+2.2.2.+2.2.3.+2.2.4.+2.2.5.+2.2.6.)	1 723 979	1 538 159	1 046 265	1 042 480
2.3. Felhalmozási költségvetés egyenlege (2.1. - 2.2.)	-798 371	-1 151 305	-800 627	-760 989
3. FINANSZÍROZÁSI MŰVELETEK NÉLKÜLI (GFS) POZÍCIÓ				
(1.3.) Folyó költségvetés egyenlege Működési Jövedelem + (2.3.) Felhalmozási költségvetés egyenlege	-63 012	-933 699	-334 875	-1 723 430
4. FINANSZÍROZÁSI MŰVELETEK				
4.1. Hitelfelvétel	269 150	471 848	0	936 658
4.2. Hiteltörlesztés	0	0	270 274	0
4.3. Forgatási és befektetési célú értékpapírok kibocsátása	3 000 000	0	0	0
4.4. Forgatási és befektetési célú értékpapírok beváltása	0	0	0	0
4.5. Forgatási és befektetési célú értékpapírok értékesítése	0	3 000 003	0	0
4.6. Forgatási és befektetési célú értékpapírok vásárlása	3 000 010	0	0	0
4.7. Egyéb finanszírozási bevételek (függő, átfutó, kiegyenlítő)	-239 653	-126 917	-80 187	-194 243
4.8. Egyéb finanszírozási kiadások (függő, átfutó, kiegyenlítő)	38 777	67 475	-12 706	-221 840

4.9. Finanszírozási műveletek egyenlege (4.1.-4.2.+4.3.-4.4+4.5.-4.6.+4.7.-4.8.)	-9 290	3 277 459	-337 755	964 255
5. TÁRGYÉVI POZÍCIÓ				
(3.) FINANSZÍROZÁSI MŰVELETEK NÉLKÜLI (GFS) POZÍCIÓ + (4.9.) Finanszírozási műveletek egyenlege	-72 302	2 343 760	-672 630	-759 175
6. NETTÓ MŰKÖDÉSI JÖVEDELEM				
(1.3.) Működési Jövedelem - Tőketörlesztés (4.2. Hiteltörlesztés + 4.4. Forgatási és befektetési célú értékpapírok beváltása)	735 359	217 606	195 478	-962 441
TÁJÉKOZTATÓ ADATOK				
Összes kötelezettség	4 359 574	4 175 305	3 944 313	6 385 132
ebből rövid lejáratú	1 359 574	1 164 457	935 599	2 566 736
Összes szállítói kötelezettség	770 586	88 075	68 393	169 693
ebből lejárt	770 586	88 075	68 393	169 693
Pénz és tőkepiaci kötelezettség (adósság)	3 571 975	4 043 823	3 773 549	6 121 960
ebből rövid lejáratú	571 975	1 043 823	773 549	2 310 207
PPP szerződésből hátra lévő kötelezettséges állomány	0	0	0	0
ebből lejárt szolgáltatási díj miatti kötelezettség	0	0	0	0
Folyószámlahitel napi átlagos állománya	907 500	699 000	678 500	749 600
Likvidhitel napi átlagos állománya	0	0	0	0
Munkabérhitel napi átlagos állománya	121 390	200 000	132 288	203 616
Peres eljárásokból fennálló függő kötelezettségek	0	0	0	0
Finanszírozásba bevonható eszközök év végi állománya <i>összesen</i> :	3 563 901	2 867 800	2 195 170	1 435 995
Tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok év végi állománya	0	0	0	0
Hosszú lejáratú bankbetétek év végi állománya	0	0	0	0
Értékpapírok év végi állománya	3 037 820	0	0	0
Pénzeszközök év végi állománya (idegen pénzeszközök nélkül)	526 081	2 867 800	2 195 170	1 435 995

* Bevételekben nem térül, a kiadásokban nem jelenik meg az amortizáció, a vagyoni helyzetet az egyenleg befolyásolja

** Bevételekben vagyon megőrzésre és bővítésre fordítható források.

Megjegyzés

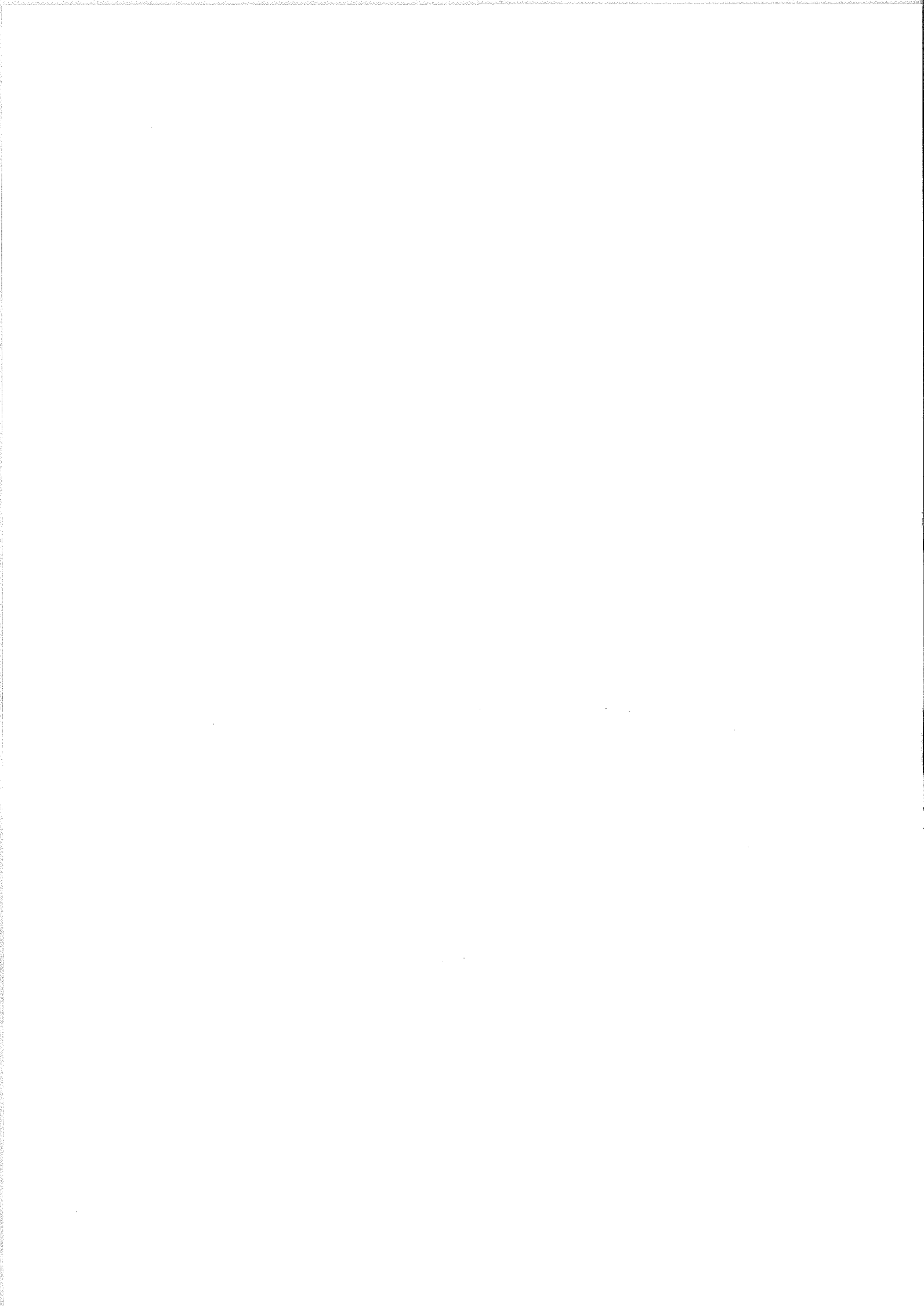
A számítási leírás némileg eltér az ÁSZ módszertanában korábban alkalmazott besorolásoktól. A jelen besorolás általános közgazdasági megfontolásokon alapul, amely testet ölt az SNA statisztikai módszertanában is. Folyó tételek alatt értjük azokat a kiadásokat és bevételeket, amelyek az egység vagyoni helyzetét automatikusan nem változtatják. Bevételi oldalon ilyenek az adók, a tényező jövedelmek, transzferek, kiadási oldalon a transzferek és a szolgáltatás nyújtásával kapcsolatos működési kiadások. Felhalmozási, vagy tőke tételek módosítják a vagyon nagyságát. Privatizációs bevétel csökkenti a vagyont, fizikai beruházás, vagy pénzügyi befektetés növeli.

A folyó költségvetés egyenlege (működési jövedelem) tartalmazza a kamatkiadásokat is, mind a működési, mind a fejlesztési kamatot, mert ezek közgazdaságilag tényezőjöveldelmek. Nem tartalmazzák a pénzforgalmi bevételek és kiadások a követelés elengedés miatt könyvelt bevételi és kiadási pénz-forgalmi tételeket, mivel ezek egymást kioltják és valójában technikai elszámolási műveletnek minősülnek, így indokolatlanul változtatják a költségvetési év kiadási és bevételi adatait, hiszen valójában a bevétel soha nem realizálódott, és a költségvetési évben kiadás sem történt, csak elengedtük a követelést.

A nettó működési jövedelmet a tőketörlesztés levonásával a folyó költségvetés egyenlegéből (működési jövedelemből) származtatjuk. Transzfer kiadásoknak nevezzük azokat a folyó és felhalmozási tételeket, amelyeket nem az adott önkormányzat használ fel szolgáltatásnyújtásra.

Az Önkormányzat bevételeinek és kiadásainak, adósságszolgálatának alakulása 2007-2010 között

Sor-szám	Megnevezés	2007.	2008.	2009.	2010.
I.	MŰKÖDÉSI BEVÉTELEK	16 768 012	17 368 810	10 529 635	7 774 257
1.	Sajátos folyó bevételek	3 643 097	4 269 127	3 870 173	3 215 429
1.1.	Intézmények működési bevétele	1 938 413	2 169 004	1 859 357	1 970 819
1.2.	Illetékbevételek	1 689 028	1 910 628	1 676 428	1 144 053
1.3.	Helyi adóbevételek és pótlékok	869	0	1	0
1.4.	Kamat bevétel működési része	14 787	189 495	334 387	100 557
1.5.	Egyéb folyó működési bevételek	0	0	0	0
2.	Támogatás értékű működési bevételek	494 306	580 658	663 010	522 255
	helyi önkormányzatoktól és költségvetési szerveitől	139 902	140 862	120 200	88 665
	többcélú kistérségi társulástól	7 696	8 543	9 800	10 000
3.	Pénzforgalom nélküli bevételek működésre jóváhagyott része	241 838	436 828	212 623	336 185
4.	Államháztartáson kívülről működési célra átvett pénzeszközök	51 734	93 931	98 539	75 144
5.	Központi támogatások és átengedett források működési része	12 337 037	11 988 266	5 685 290	3 625 244
	ebből: SZJA	1 680 575	607 609	609 538	201 717
	önkormányzat és intézmények állami támogatásának működési része	4 125 853	5 356 638	5 019 419	3 402 419
	költségvetési kiegészítések, visszatérülések	22 650	38 056	0	0
	társadalombiztosítási alapról származó bevétel	6 507 959	5 985 963	56 333	21 108
II.	MŰKÖDÉSI KIADÁSOK (kamatkiadás nélkül)	16 590 661	17 379 802	9 780 853	8 251 161
1.	Folyó működési kiadások összesen kamatkiadások nélkül	15 783 582	16 332 119	9 038 058	7 630 741
	ebből: személyi juttatások	8 512 807	8 859 928	4 796 055	4 289 208
	munkaadót terhelő járulékok	2 739 227	2 686 189	1 581 057	1 129 840
	dologi kiadások	4 452 773	4 643 741	2 556 827	2 135 557
	egyéb folyó kiadások	78 775	142 261	104 119	76 136
	egyéb folyó működési kiadások	0	0	0	0
2.	Támogatások, elvonások és egyéb folyó átutalások	298 709	592 004	292 039	407 163
	ebből: működési célú pénzeszköz átadás államháztartáson kívülre	120 197	413 279	130 010	201 652
	működési célú pénzeszköz átadás államháztartáson belülre	0	0	0	0
	társadalom és szociálpolitikai juttatások	178 512	178 725	162 029	205 511
3.	Előző évi pénzmaradvány átadás, visszafizetés működési	74 955	112 482	108 881	101 804
4.	Támogatás értékű működési kiadás	433 415	343 197	341 875	111 453
	ebből: önkormányzatoknak	429 472	339 842	338 515	108 345
	kistérségi társulásoknak	0	800	520	0
III.	ADÓSSÁGSZOLGÁLAT	68 454	161 021	462 324	183 932
	tőketörlesztési kötelezettség: működési	0	0	270 274	0
	felhalmozási	0	0	0	0
	kamatfizetési kötelezettség: működési	68 454	61 460	93 396	137 404
	felhalmozási	0	99 561	98 654	46 528
IV.	FELHALMOZÁSI BEVÉTELEK	1 938 556	1 305 812	1 068 331	905 793
1.	Saját felhalmozási és tőkejellegű bevétel	48 530	168 154	84 852	14 528
1.1.	Tárgyi eszközök, immat. javak értékesítése, Áfa visszatérülés	36 572	53 302	75 472	6 749
1.2.	Privatizációból származó bevétel	931	1 499	200	0
1.3.	Osztalék, részesedések	0	100 001	0	15
1.4.	Kamatbevétel felhalmozási része	0	0	0	0
1.5.	Helyi adók átengedett adók felhalmozási része	0	0	0	0
1.6.	Egyéb folyó felhalmozási bevételek	11 027	13 352	9 180	7 764
2.	Támogatásértékű felhalmozási bevételek	795 578	242 258	164 226	207 774
	ebből: helyi önkormányzatoktól és költségvetési szerveitől	19 531	17 336	19 558	0
	többcélú kistérségi társulástól	0	0	0	0
3.	Pénzforgalom nélküli bevételek felhalmozásra jóváhagyott része	211 286	203 609	742 131	606 365
4.	Államháztartáson kívülről felhalmozási célra átvett pénzeszközök	85 170	87 648	14 154	62 626
5.	Állami felhalmozási és tőkejellegű bevétel	797 992	604 143	62 968	14 500
5.1.	EU költségvetésből átvétel	900	0	0	0
5.2.	Önkormányzatok költségvetési támogatása felhalmozási célra	797 092	604 143	62 968	14 500
V.	FELHALMOZÁSI KIADÁSOK	1 727 917	1 538 159	1 055 010	1 049 480
1.	Folyó felhalmozási kiadások kamatkiadások nélkül	1 688 354	1 401 562	936 733	1 019 693
1.1.	Beruházás, felújítás	1 684 416	1 400 862	924 650	1 019 693
1.2.	Értékesített tárgyi eszközök eÁfa befizetés	3 938	0	2 083	0
1.3.	Részesedések vásárlása	0	700	10 000	0
2.	Támogatások, elvonások és egyéb folyó átutalások	10 500	8 167	14 050	7 419
	ebből: felhalmozási célú pénzeszköz átadás államháztartáson kívülre	0	0	0	0
	felhalmozási célú támogatások, kölcsön, kölcsön törlesztése	10 500	8 167	14 050	7 419
3.	Támogatásértékű felhalmozási kiadások	29 063	128 430	97 565	15 368
	ebből: helyi önkormányzatoknak és költségvetési szerveinek	29 063	128 430	97 565	15 368
	többcélú kistérségi társulásnak	0	0	0	0
4.	Pénzforgalom nélküli kiadások felhalmozásra jóváhagyott része	0	0	6 662	7 000
VI.	Hitel, kölcsön felvétel	269 140	3 471 851	0	936 658
6.1.	rövid lejáratú hitelek felvétele	0	0	0	936 658
6.2.	likvid hitelek felvétele	269 150	471 848	0	0
6.3.	hosszú lejáratú hitelek felvétele	0	0	0	0
6.4.	forgatási célú értékpapírok beváltása, vásárlása és a kibocsátása, értékesítése egyenlege	-3 000 010	3 000 003	0	0
6.5.	befektetési és hosszú lejáratú értékpapírok beváltása, vásárlása és a kibocsátása, értékesítése egyenlege	3 000 000	0	0	0
6.6.	hitelfelvétel külföldről	0	0	0	0
VII.	Finanszírozási pü-i műveletek egyenlege	269 140	3 471 851	-270 274	936 658

Az Önkormányzat 2007-2010 években megvalósított, illetve 2010. december 31-én fennálló fejlesztési feladatokhoz kapcsolódó kötelezettségeinek összegzése

ezer Ft-ban!

Fejlesztési feladat megnevezése	Ber. kezdete	Teljes bekerülési költség	2006. december 31-ig teljesített kiadás	2007-2010. évek között teljesített kiadás	2010. év utánra vállalt kötelezettség	2010. utáni kötelezettség-vállalás forrásösszetétele				
						Saját bevétel	Hitel	Kötvény	EU-s támogatás	Hazai támogatás
Orczy Kastély rekonstrukció (Gyöngyös)	2006.	655 410	72 156							
	2007.			583 254						
Parád Idősek Otthona építés **	2006.	1 468 644	50 215							
	2007.			640 547						
	2008.			771 729						
	2009.			6 153						
Egri Vár veszélykár elhárítás **	2006.	38 000	3 600							
	2007.			10 000						
	2008.			24 400						
Siófoki üdülő felújítása	2007.	29 310		29 310						
HMÖ Gyermekotthon szennyvízhálózat kiép. **	2007.	11 000		11 000						
Mátra Múzeum vadászati kiállítás	2007.	17 000		17 000						
Megyeháza udvar burkolás	2008.	12 524		12 524						
Mátra Múzeum természettudományi kiállítás	2007.	30 765		30 765						
Gárdonyi G.Színház műhelyház rekonstr.	2008.	60 482		45 630						
	2009.			14 852						
Színészlakások felújítása	2009.	37 700		37 700						
Európai Információ Pont elhelyezése	2009.	424 600		324 600						
	2010.			100 000						
Múzeumi raktárbázis kialakítása	2009.	374 837		9 576						
	2010.			365 261						

**Az Önkormányzat 2007-2010 években megvalósított, illetve 2010. december 31-én
fennálló fejlesztési feladatokhoz kapcsolódó kötelezettségeinek összegzése**

ezer Ft-ban!

Fejlesztési feladat megnevezése	Ber. kezdete	Teljes bekerülési költség	2006. december 31-ig teljesített kiadás	2007-2010. évek között teljesített kiadás	2010. év utánra vállalt kötelezettség	2010. utáni kötelezettség-vállalás forrásösszetétele				
						Saját bevétel	Hitel	Kötvény	EU-s támogatás	Hazai támogatás
Bélapátfalvai intézmény vizesblokk rekonstr. **	2008.	56 660		4 500						
	2009.			52 160						
Lőrinci lakásotthon akadálymentesítés **	2009.	12 500		12 500						
Idősek O.Vámosgyörk akadálymentesítés **	2009.	22 496		22 496						
Fogy.Otthon és Rehab.Int.A.tálya akadálym. **	2009.	14 789		14 789						
Gyermekotthon és Fogy.Otth.medencetér kial.	2010.	26 999		26 999						14 500
Arany J.Ált.Iskola rekonstrukció **	2010.	225 333		187 012	38 321			3 832	34 489	
Eger Idősek Otth. Akadálymentesítés **	2010.	68 896		68 896						
Egri Vár turisztikai fejlesztés	2010.	275 012		54 512	220 500	110 000		110 500		
Kórház rekonstrukció TIOP pályázat	2010.	4 908 489		60 375	4 848 114			484 811	4 363 303	
Felújítás	2007.	111 471		111 471						
Beruházás	2007.	66 441		66 441						
Felújítás	2008.	60 212		60 212						
Beruházás	2008.	627 730		627 730						
Felújítás	2009.	98 689		98 689						
Beruházás	2009.	313 876		313 876						
Felújítás	2010.	65 524		65 524						
Beruházás	2010.	181 538		181 538						
Összesen		10 296 927	125 971	5 064 021	5 106 935	110 000	0	599 143	4 397 792	14 500

HEVES MEGYEI KÖZGYŰLÉS

Elnök
Esz. Os.
ELNÖK

49-2/2011/221

L. Varga S. János
07.05.
Tárgy: ÁSZ jelentés a Heves Megyei Önkormányzat pénzügyi helyzetéről
Hiv. szám: V-3004-27-08/2011
Melléklet: 3 db

Domokos László
Elnök Úrnak
Állami Számvevőszék

B u d a p e s t

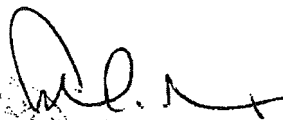
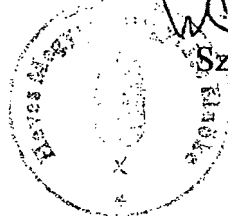
ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK ÜGYVITELI IRODA 4066/11. Érk.: JUL - 4 2011 Iktatószám: Melléklet: 3.....
--

Tisztelt Elnök Úr!

Az Állami Számvevőszék fenti tárgyú jelentésével kapcsolatban észrevételt nem teszek. A pótlólagos információt tartalmazó 3 tanúsítványt mellékelten megküldöm.

Eger, 2011. június 28.

Üdvözlettel:

Szabó Róbert

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

E L N Ö K

Ikt.szám: V-3017-17 /2011.

Szabó Róbert úr
elnök
Heves Megye Önkormányzata

Eger

Tisztelt Elnök Úr!

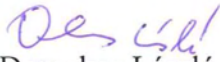
A Heves Megyei Önkormányzat pénzügyi helyzetének ellenőrzéséről szóló jelentés-tervezet megállapításaival és javaslataival Elnök úr egyetértett, arra észrevételt nem tett.

Köszönetemet fejezem ki az Elnök úr és munkatársai ellenőrzés során tanúsított hozzáállásáért, mellyel az ellenőrzés megvalósítását segítették.

Budapest, 2011. december „19.„

Tisztelettel:

Domokos László

Melléklet: jelentés